

Biuletyn Informacyjny

TECHNIKA i USC

Nr 4 (57)

IV kwartał 2008

cena 15,00 zł

ISSN 1425-2872

**UZNAWANIE W POLSCE
ZAGRANICZNYCH
ORZECZEŃ
W SPRAWACH
MAŁŻEŃSKICH**

**ZMIANY W USTAWIE
PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO**

W NUMERZE

ORZECZENIA ZAGRANICZNE

JOANNA MACIEJOWSKA

- 4 UZNAWANIE W POLSCE ZAGRANICZNYCH
ORZECZEŃ W SPRAWACH MAŁŻEŃSKICH

SZKOLENIA

HENRYK CHWYĆ

- 10 NOWA KADRA PODNOSI KWALIFIKACJE

HENRYK CHWYĆ

- 11 INTENSYWNE SZKOLENIA W LUBLINIE

WŁADYSŁAW PENAR

- 12 LUBUSKI ODDZIAŁ SUSC
WYBRAŁ NOWE WŁADZE

PRAWO W USC

KRYSTYNA GŁADYCH

- 13 SŁÓW KILKA O ZMIANIE USTAWY
PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO

LUCYNA NOWAK, MAREK MORZE

- 15 NOWA ORGANIZACJA
BADAŃ DEMOGRAFICZNYCH

LISTY, OPINIE, POLEMIKI

TOMASZ NADOLSKI

- 17 SUMIENIE W URZĘDZIE

GRAŻYNA JANKOWSKA

- 17 NOWELIZACJA?

RELACJE URZĄD-KLIENT

SŁAWOMIR WOJCECHOWSKI

- 18 ZARZĄDZANIE RELACJAMI Z KLIENTEM

GALERIA USC

- 23 GALERIA USC - RAWICZ

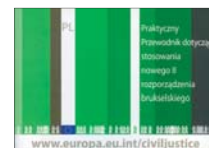
TECHNIKA I PESEL

WŁADYSŁAW PENAR

- I OBOWIĄZEK AKTUALIZACJI REJESTRÓW
PAŃSTWOWYCH PRZEZ WŁAŚCIWE ORGANY
GMINY W ŚWIELE PRZEPISÓW NOWYCH USTAW

UZNAWANIE W POLSCE
ZAGRANICZNYCH ORZECZEŃ
W SPRAWACH MAŁŻEŃSKICH

Dla kierownika urzędu stanu cywilnego Bruksela II A ma podstawowe znaczenie z uwagi na regulacje odnoszące się do uznawania w Polsce orzeczeń rozwodowych, o separacji albo unieważnieniu małżeństwa, wydanych przez sąd lub inny właściwy organ innego państwa członkowskiego.

str. 4

OBOWIĄZEK AKTUALIZACJI
REJESTRÓW PAŃSTWOWYCH
PRZEZ WŁAŚCIWE
ORGANY GMINY W ŚWIELE
PRZEPISÓW NOWYCH USTAW

Chciałbym przedstawić czytelnikom swoją wizję funkcjonowania urzędów stanu cywilnego po zrealizowaniu w niedalekiej przyszłości projektu „pl.ID - polska ID karta”, zakładającego budowę zintegrowanego systemu rejestrów państwowych.

str. 1

Na 1. str. okładki - Siedziba USC w Rawiczu (foto: Andrzej Dębicki)

OGÓLNOPOLSKI BIULETYN INFORMACYJNY DLA URZĘDÓW STANU CYWILNEGO

NR 4 (57), IV kwartał 2008 r.

REDAKTOR NACZELNY – Władysław PENAR

REDAKCJA

Wiesława OGULEWICZ – e-mail: biuletyn@technika.gliwice.pl
ZG SUSC

ADRES REDAKCJI

ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. 0-32 338 38 25, 0-32 338 38 00, faks 0-32 338 38 01
e-mail: pth@technika.gliwice.pl

OPRACOWANIE GRAFICZNE – Joanna FAMULSKA
SKŁAD I PRZYGOTOWANIE DO DRUKU – Andrzej DĘBICKI

DRUK – AW „Kaligraf”, ul. Chorzowska 44 b, 44-100 Gliwice

Nakład 2300 egz. Niniejszy numer zamknięto 17 listopada 2008 r.

WYDAWCA I KOLPORTER

Przedsiębiorstwo Techniczno-Handlowe
„TECHNIKA” sp. z o.o., ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. 0-32 338 38 00, faks 0-32 338 38 01

Cena 1 egzemplarza kwartalnika „TECHNIKA i USC”
wynosi w 2008 r. 15,00 zł. PTH TECHNIKA prowadzi
sprzedaż biuletynu na zasadzie prenumeraty rocznej.
Cena rocznej prenumeraty wynosi w 2008 r. 60,00 zł.

Prenumerata przyjmowana jest na podstawie wpłaty
dokonanej na konto PTH „TECHNIKA” sp. z o.o.,
w PKO BP SA, Oddział Gliwice,
nr konta: 91 1020 2401 0000 0102 0169 6277

Szanowni Państwo

Stało się. Ustawa o zmianie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego w brzmieniu wyjątkowo niekorzystnym dla kierowników usc. weszła w życie. O jej kształcie zdecydowali posłowie z poparciem silnego lobby samorządowców, i nawet Stowarzyszenie Urzędników Stanu Cywilnego uzbrojone w silne argumenty, nie zostało wysłuchane na posiedzeniu komisji sejmowej. Jak pisze na str.14 pani Krystyna Gładych, która z autopsji zna przebieg podobnych procesów: „nie ma nad czym dyskutować, a jak ustawa będzie stosowana - czas pokaże”. Rosnące wymagania wobec kwalifikacji i predyspozycji współczesnych urzędników stają się normą w podejściu zwanym „Nowym Zarządzaniem Publicznym”, które traktuje biznes i mechanizmy rynkowe jako wzorzec dla nowoczesnej administracji, stwierdza w swoim artykule o relacjach z klientem (str. 18) pan Sławomir Wojciechowski.

Zmiany obejmują cały kontynent europejski, bo „Wspólnota Europejska wyznaczyła sobie za cel stworzenie obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, na którym zagwarantowany jest swobodny przepływ osób” pisze pani sędzia Joanna Maciejowska Naczelnik Wydziału Prawno-Traktatowego Ministerstwa Sprawiedliwości w artykule o uznawaniu w Polsce zagranicznych orzeczeń dotyczących małżeństw (str. 4). Autorka omawia w nim stosowanie Rozporządzenia Rady (WE) zwane „Brukselą II A”, dla którego praktycznym przewodnikiem jest broszura, którą dołączamy do każdego egzemplarza biuletynu.

Nowelizacja ustaw o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz o zmianie imion i nazwisk nakłada na kierowników usc. dodatkowy obowiązek powiadamiania organu wydającego dowód osobisty o zmianach danych osoby posiadającej dowód, co będzie podstawą do wydania nowego i unieważnienia starego dowodu osobistego. Obowiązek aktualizowania rejestrów państwowych został zapisany w ustawie o ewidencji ludności, ale dotyczy również kierowników usc. Co więcej - wg projektu nowej ustawy, która powinna wejść w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku, to właśnie kierownicy usc. będą dokonywać rejestracji danych osobowych bezpośrednio w rejestrze PESEL oraz występować o nadanie numeru PESEL noworodkom. Może zatem po roku 2011 spełni się przedstawiona na str. 1 wizja funkcjonowania rejestrów państwowych w urzędach stanu cywilnego, w oparciu o powszechnie dostępną „polską ID kartę” - czego wypada sobie życzyć w nadchodzących latach.

Redaktor Naczelny

Penar
Władysław Penar

Joanna Maciejowska

Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie
Naczelnik Wydziału Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Sprawiedliwości

UZNAWANIE W POLSCE ZAGRANICZNYCH ORZECZEŃ W SPRAWACH MAŁŻEŃSKICH

na gruncie Rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003r. o jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1347/2000¹

Wspólnota Europejska wyzna-
czyła sobie za cel stworzenie obszaru
wolności, bezpieczeństwa i sprawied-
liwości, na którym zagwarantowany
jest swobodny przepływ osób. W tym
celu Wspólnota podejmuje środki
w zakresie współpracy sądowej m.in.
w celu wypracowania jednolitych norm
jurysdykcyjnych oraz wzajemnego
uznawania orzeczeń sądowych, które
powinno opierać się na zasadzie wza-
jemnego zaufania, a podstawy nieuzna-
nia orzeczenia winny ograniczać się do
niezbędnego minimum (motyw 1, 2 i 21
Rozporządzenia).

Omawiane Rozporządzenie określa-
ne jest często mianem „Bruksela II A”
z uwagi na to, że zastąpiło wcześniejsze
Rozporządzenie, nr 1347/2000, odno-
szące się też do problematyki jurysdyk-
cji i uznawania orzeczeń małżeńskich,
a zwane „Bruksela II”.

Dla kierownika urzędu stanu
cywilnego Bruksela II A ma podsta-
wowe znaczenie z uwagi na regulacje
odnoszące się do uznawania w Polsce
orzeczeń rozwodowych, o separacji albo
unieważnieniu małżeństwa, wydanych
przez sąd lub inny właściwy organ in-
nego państwa członkowskiego.

Zakres stosowania Rozporządzenia Zakres przedmiotowy

Rozporządzenie ma zastosowanie
w sprawach związanych ze zmianą sta-
tusu małżeństwa; nie zawiera jednak
definicji pojęcia małżeństwo. **W tej
sytuacji wykładni pojęcia „małżeń-
stwo” muszą dokonywać organy po-
szczególnych państw członkowskich,
stosując Rozporządzenie.**

Ewolucja prawa rodzinnego
w państwach europejskich wskazuje
na prawne sankcjonowanie innych
oprócz małżeństwa związków osób
różnej, jak i tej samej płci. Związki te
najczęściej określane są jako „związki
partnerskie”. Różny pozostaje nato-
miast zakres praw, jakie rodzi prawne
usankcjonowanie takich związków.
Istnieją bowiem związki partnerskie,
zarówno hetero- jak i homoseksualne,
gdzie partnerzy mają przyznane
jedynie określone prawa majątkowe,
podatkowe, socjalne. Czasami przy-
znanie tych uprawnień uzależnione
jest od określonego czasu wspólnego
pożycia czy od dokonania „zgłosze-
nia związku” do urzędu skarbowego.
Tego typu regulacja istnieje w Austrii,
Portugalii i na Węgrzech. Innym
rodzajem są zarejestrowane związki
partnerskie, zarówno hetero- jak i
homoseksualne, gdzie prawo wymaga
dopełnienia określonych formalności
tj. rejestracji w urzędzie stanu cywil-
nego, sądzie lub innym właściwym or-
ganie (kraje skandynawskie, Niemcy,
Holandia, Czechy, Wielka Brytania)

albo zawarcia przez partnerów umowy
na piśmie, w której określane są prawa
i obowiązki partnerów (Francja, Bel-
gia, Luksemburg, Słowenia, Włochy,
Hiszpania). Różny pozostaje zakres
skutków prawnych, jakie wywołuje
zarejestrowanie związku – od czysto
majątkowych do skutków prawno-ro-
dzinnych, zbliżonych do małżeństwa
(np. prawo do nazwiska czy adopcji
dzieci). Możliwość zawarcia małżeń-
stwa przez osoby tej samej płci prze-
widuje ustawodawstwo w Holandii,
Belgii i Hiszpanii.

Szczegółowo rodzaje związków
partnerskich i konsekwencje w sferze
prawa cywilnego poszczególnych
ich rodzajów omówiła Aneta Papis
w artykule „W europejskim świecie
urzędników stanu cywilnego”². Au-
torka stawia w tym artykule także
pytanie o stosowanie regulacji Rozpo-
rządzenia Bruksela II A do związków
partnerskich. Szczególne wątpliwości
dotyczyć mogą uznawania orzeczeń
czy innych dokumentów urzędowych
w sytuacjach, w których najpierw do-
szło do przekształcenia małżeństwa
w związek partnerski, a następnie do
rozwiązania związku partnerskiego.
Chodzi tu zwłaszcza o te przypadki,
kiedy ustawodawstwo danego państwa
obligatoryjne przekształcenie mał-

1 Dz.Urz. WE L 338 z 23.12.2003 str.1; tekst
w języku polskim Dz. Urz. UE Polskie wyda-
nie specjalne, rozdział 19, tom 06, str.243
Zmienne Rozporządzeniem Rady WE nr
2116/2004 – Dz. Urz. UE L 367 z 14.12.2004
str.1 Sprostowanie tekstu – Dz. Urz. UE L 179
z 7.07.2007 str.56

2 Aneta Papis -W europejskim świecie urzęd-
ników stanu cywilnego, TECHNIKA i USC
z 2008r., nr 3, str.4-6

żeństwa w związek partnerski, co jest traktowane jako etap poprzedzający ostatecznie ustanie małżeństwa.

Tak jak wskazałam na wstępie, brak jednoznacznej definicji w Rozporządzeniu jakie rodzaje związków należy uznawać za „małżeństwo” w rozumieniu Rozporządzenia powoduje, że ocena w każdym przypadku należy do sądu czy organu. Przy tej ocenie niewątpliwie fundamentalne znaczenie będzie miała przesłanka odmowy uznania przewidziana w art.22 lit.a Rozporządzenia. To na gruncie konkretnej sprawy i jej okoliczności faktycznych kierownik urzędu stanu cywilnego winien dokonać analizy, czy uznanie będzie oczywiście sprzeczne z polskim porządkiem publicznym (szerzej na temat klauzuli *ordre public* w dalszej części artykułu). Jednolitej wykładni dla wszystkich państw członkowskich może dokonać tylko ETS. Do chwili obecnej Trybunał nie dokonał takiej interpretacji, mimo dużych różnic w prawie każdego z państw członkowskich.

Zmiany, jakie dokonują się na gruncie prawa rodzinnego poszczególnych państw w zakresie pojmowania małżeństwa i dążenia do zrównywania z nim także innych związków, znajdują wyraz także w pracach nad nowymi aktami prawa wspólnotowego, w których wyraźna jest tendencja do poszerzenia ochrony przysługującej małżonkom także na inne, prawnie sankcjonowane związki. Przykładem mogą być prace nad nowymi rozporządzeniami tzw. Rzymem III (o prawie właściwym i jurysdykcji w sprawach małżeńskich) czy rozporządzeniem w sprawach alimentacyjnych.

Zakres podmiotowy

Rozporządzenie jest stosowane w wszystkich państwach członkowskich za wyjątkiem Danii (art.2 pkt.3). Dlatego też orzeczenia wydane na terytorium Danii nie podlegają uznaniu w trybie niniejszego Rozporządzenia. W odniesieniu do problematyki uznawania i wykonywania orzeczeń rozwodowych w stosunkach z tym państwem znajdzie zastosowanie

konwencja haska z dnia 1 czerwca 1970 r. o uznawaniu rozwodów i separacji (Dz.U. z 2001r., Nr 53, poz.561 i 562).

Mówiąc o zakresie podmiotowym należy także podkreślić, że dla zastosowania zasad uznania zawartych w Rozporządzeniu konieczne jest to, by orzeczenie pochodziło od sądu lub innego organu państwa członkowskiego (oczywiście z wyjątkiem Danii). **Nie ma natomiast znaczenia to, czy orzeczenie dotyczy obywateli państw członkowskich czy państw trzecich.** Jeżeli więc np. obywatel Kanady rozwiódł się z obywatelką Indii przed sądem w Paryżu w 2007r., a obecnie dla wykazania swojego stanu cywilnego powołuje się w Polsce na to orzeczenie, to skuteczność tego wyroku w Polsce należy oceniać na podstawie Rozporządzenia, bo orzeczenie pochodzi z sądu państwa członkowskiego.

Zakres czasowy

Zakres czasowy stosowania Rozporządzenia określony został w art.64.

W odniesieniu do norm jurysdykcyjnych nie budzi wątpliwości, że mają one zastosowanie tylko w tych sprawach, które zostały wszczęte po dniu 1 marca 2005r. tj. po dniu rozpoczęcia stosowania Rozporządzenia Bruksela II A.

Problemy mogą natomiast powstać w związku z interpretacją ust.2, 3 i 4 art.64, które odnoszą się do problematyki uznawania orzeczeń, a mianowicie kluczowe wydaje się rozstrzygnięcie, jaką datę należy przyjąć za datę „wejścia w życie” Rozporządzenia WE nr 1347/2000 w odniesieniu do państw, które tak jak Polska przystąpiły do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004r. Rozporządzenie nr 1347/2000 weszło bowiem w życie w „starych” państwach członkowskich w dniu 1 marca 2001r. Rozporządzenie 2201/2003 nie zawiera żadnych przepisów intertemporalnych w odniesieniu do „nowych” państw tj. państw, które przystąpiły do Unii po dacie wejścia w życie Rozporządzenia 1347/2000. Przepisów takich nie zawiera również akt dotyczący warunków przystą-

pienia do Unii Europejskiej Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej oraz jego Załącznik II (Dz.Ur.UE L 236 z dnia 23.09.2003r., str.33 oraz 53). W związku z powyższym należy opowiedzieć się za interpretacją, zgodnie z którą pojęcie „wejście w życie” musi wiązać się z wejściem w życie na ściśle określonym terytorium państwa. Nie można przyjąć, że przepisy wiążą od daty wskazanej w Rozporządzeniu nr 1347/2000, jako daty wejścia w życie, zarówno państwa będące członkami UE w tej dacie, jak i te, które dopiero w przyszłości staną się państwami członkowskimi. Tym samym „wejście w życie” w stosunku do państw przystępujących może nastąpić dopiero z momentem ich przystąpienia. Dlatego też dla państw, które przystąpiły do UE w dniu 1 maja 2004r. data ta jest także datą wejścia w życie w stosunku do nich Rozporządzenia 1347/2000.³

Po przyjęciu takiego założenia art.64 regulujący czasowy zakres stosowania, należy interpretować w następujący sposób:

- Rozporządzenie stosuje się w zakresie jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń do postępowań sądowych, dokumentów urzędowych i porozumień między stronami tylko takich, które zostały wszczęte, sporządzone, względnie zawarte **od dnia 1 marca 2005r.** – ust.1 art.64
- **Orzeczenia wydane od dnia 1 marca 2005r. w postępowaniach wszczętych pomiędzy 1 maja 2004r. a 28 lutego 2005r.** są uznawane i wykonywane zgodnie z tym Rozporządzeniem, jeżeli sąd miał jurysdykcję na podstawie przepisów, które są zgodne

3 Jan Ciszewski - Przepisy przejściowe konwencji lugańskiej i Rozporządzenia Rady WE nr 44/2001, Europejski Przegląd Sądowy z 2006r., Nr 6, str.18-22

z tym Rozporządzeniem albo Rozporządzeniem nr 1347/2000 lub umową, która obowiązywała w chwili wszczęcia postępowania pomiędzy państwem pochodzenia orzeczenia i państwem wezwany - ust.2 art.64

- **Orzeczenia wydane przed dniem 1 marca 2005r. w postępowaniach wszczętych od dnia 1 maja 2004r.** są uznawane i wykonywane zgodnie z tym Rozporządzeniem, jeżeli ich przedmiot jest objęty Rozporządzeniem nr 1347/2000 - ust.3 art.64
- **Orzeczenia wydane pomiędzy dniem 1 maja 2004r. a 28 lutego 2005r. w postępowaniu wszczętym przed dniem 1 maja 2004r.** są uznawane i wykonywane zgodnie z tym Rozporządzeniem, jeżeli ich przedmiot jest objęty Rozporządzeniem nr 1347/2000 oraz jeżeli zastosowanie miały przepisy jurysdykcyjne zgodne z niniejszym Rozporządzeniem lub Rozporządzeniem nr 1347/2000 albo umową, która obowiązywała w chwili wszczęcia postępowania pomiędzy państwem pochodzenia orzeczenia i państwem wezwany - ust.4 art.64.⁴

Dokonując analizy tych przepisów należy stwierdzić istnienie luki prawnej w odniesieniu do uznania orzeczeń wydanych po dniu 1 marca 2005r., ale w następstwie postępowań wszczętych przed dniem 1 maja 2004r.

Znaczenie pojęcia „orzeczenie” i „sąd” na gruncie Rozporządzenia

Rozporządzenie Bruksela IIA obok norm jurysdykcyjnych zawiera również przepisy regulujące skuteczność orzeczeń m.in. w sprawach o rozwód, separację i unieważnienie małżeństwa wydanych przez sąd jednego państwa członkowskiego, na terytorium pozostałych państw członkowskich.

Rozporządzenie zawiera w art. 2 ust.4 definicję pojęcia „orzeczenie”.

Zasady dotyczące uznawania mają więc zastosowanie do każdego orzeczenia wydanego przez sąd państwa członkowskiego, orzekającego rozwód, separację albo unieważnienie małżeństwa, niezależnie od tego, czy jest ono nazwane wyrokiem czy postanowieniem. Istotne jest jednak także sięgnięcie do art.2 ust.1, który zawiera definicję pojęcia „sąd”. W rozumieniu Rozporządzenia sąd to każdy organ państwa członkowskiego, który jest właściwy w sprawach wchodzących w zakres zastosowania Rozporządzenia. Tak więc jeśli prawo danego państwa członkowskiego przyznaje prawo orzekania w sprawach rozwodu, separacji albo unieważnienia małżeństwa innym organom niż sądowe, to rozstrzygnięcia tych organów podlegają uznaniu w trybie Rozporządzenia.

Z brzmienia art.2 ust.4 Rozporządzenia wyraźnie wynika, że przepisy Brukseli IIA mają zastosowanie jedynie do tych orzeczeń w sprawach rozwodu, separacji albo unieważnienia małżeństwa, których konsekwencją jest zmiana statusu osoby, a więc do orzeczeń pozytywnych. **Orzeczenia oddalające powództwo** nie podlegają uznaniu na podstawie Rozporządzenia.

Zakresem Rozporządzenia objęte są także **orzeczenia o unieważnieniu małżeństwa wydane przez sądy kościelne**. Problematykę tę reguluje art.63 Rozporządzenia.

Regulacja dotyczy orzeczeń unieważniających małżeństwa katolickie, wydanych przez sądy kościelne na gruncie uprawnień wynikających z Konkordatu zawartego przez dane państwo ze Stolicą Apostolską.

Hiszpania, Portugalia, Włochy i Malta zawarły ze Stolicą Apostolską konkordaty, mocą których orzeczeniom sądów kościelnych unieważniających małżeństwa katolickie przyznana została skuteczność w sferze prawa cywilnego.

Najdalej idąca regulacja zawarta jest w Konkordacie zawartym przez Portugalię. Na jego mocy wyłączona została jurysdykcja sądów cywilnych w sprawach unieważnienia małżeństwa, a wyłączna właściwość należy do

sądów kościelnych. Orzeczenia sądów kościelnych wywołują bezpośredni skutek w sferze prawa cywilnego.

W przypadku Hiszpanii, Włoch i Malty właściwość sądów kościelnych nie jest wyłączna, a orzeczenia sądów kościelnych dla wywołania skutków w sferze prawa cywilnego wymagają „zatwierdzenia” przez sąd powszechny. W istocie więc uznaniu na podstawie Rozporządzenia podlegają wprost jedynie orzeczenia portugalskich sądów kościelnych. W przypadku pozostałych trzech państw uznaniu podlegają orzeczenia sądów powszechnych, zatwierdzające wyroki sądów kościelnych.

Uznawanie orzeczeń ex lege

Tryb uznawania orzeczeń na podstawie Rozporządzenia Bruksela II A określony został w **art.21 ust.1**. Zgodnie z tym przepisem orzeczenia wydane w jednym państwie członkowskim są uznawane we wszystkich pozostałych państwach członkowskich bez konieczności przeprowadzania jakiegokolwiek specjalnego postępowania o uznanie.

Oczywiście zasada ta odnosi się do orzeczeń mieszczących się w zakresie przedmiotowym i czasowym Rozporządzenia.

Na podstawie art.21 ust.1 Rozporządzenia orzeczenie wywołuje na terytorium wszystkich państw członkowskich takie same skutki prawne, jak w członkowskim państwie pochodzenia. Warunkiem uznania nie jest prawomocność formalna orzeczenia. Jeśli więc orzeczenie wywołuje w państwie wydania określone skutki już z chwilą wydania, a nie uprawomocnienia, to z taką samą chwilą wywołuje skutki we wszystkich pozostałych państwach członkowskich.

Wyjątek od tej zasady przewidziany został w **art. 21 ust.2** Rozporządzenia. Prawomocność jest wymagana dla orzeczeń o rozwodzie, separacji i unieważnieniu małżeństwa, **gdym uznanie ma nastąpić dla celów dokonania wpisu w księdze stanu cywilnego**. Fakt prawomocności orzeczenia winien być stwierdzony

⁴ Jan Ciszewski – Obrót prawny z zagranicą w sprawach cywilnych i karnych, Wydawnictwo Lexis Nexis, Wydanie 7 z 2008r., str. 304-305

w zaświadczeniu sporządzonym zgodnie z art.39, według wzoru zawartego w Załączniku I do Rozporządzenia (pkt 7 Załącznika).

Uznanie *ex lege* zagranicznego orzeczenia oznacza, że strona może się powoływać na płynące z niego skutki przed każdym organem, bez konieczności uprzedniego przeprowadzenia postępowania delibacyjnego⁵ przed sądem. **Organ ten natomiast samodzielnie rozstrzyga na potrzeby prowadzonego przez siebie postępowania, czy w sprawie nie zaistniała któraś z przesłanek uniemożliwiających uznanie, a określonych w art.22 Rozporządzenia. Rozstrzygnięcia takiego organ winien dokonać z urzędu.**

Dokonane w ten sposób uznanie ma znaczenie tylko dla postępowania prowadzonego przez ten organ i nie wiąże innych organów w innych postępowaniach.

Pierwszą negatywną przesłanką uznania (tj. taką, której zaistnienie wyklucza możliwość uznania orzeczenia) jest oczywista sprzeczność uznania z porządkiem publicznym państwa, w którym wystąpiono o uznanie (*ordre public*) - art.22 lit.a.

Przedmiotem badania jest więc kwestia, czy uznanie orzeczenia, a nie samo orzeczenie, naruszałoby porządek publiczny państwa uznającego. Wyjątkowy charakter klauzuli porządku publicznego podkreśla zawarte w tym przepisie zastrzeżenie, że tylko sprzeczność „oczywista” wyłącza uznanie. O sprzeczności takiej można mówić jedynie w przypadkach naruszeń podstawowych zasad składających się na system prawny danego państwa. Może przy tym chodzić o naruszenie porządku publicznego w zakresie prawa materialnego, jak i procesowego. Okoliczność, że przepisy prawa materialnego lub procesowego, na podstawie których wydane zostało

orzeczenie są odmienne czy niezgodne z przepisami prawa polskiego nie świadczy sama przez się o konieczności zastosowania klauzuli porządku publicznego. Dopiero ustalenie, że w takim przypadku skutkiem uznania byłoby naruszenie fundamentalnych zasad porządku prawnego w stopniu, który nie może być w Polsce zaakceptowany, daje podstawę do skorzystania z klauzuli *ordre public*.⁶

Należy jednakże pamiętać o regulacji art.24 Rozporządzenia - badanie zgodności z porządkiem publicznym nie może rozciągać się na przepisy o jurysdykcji. Art.24 statuuje więc **zakaz badania jurysdykcji sądu państwa pochodzenia orzeczenia**. Przepisy regulujące jurysdykcję nie należą do porządku publicznego w rozumieniu art.22 lit.a. Badanie jurysdykcji sądu, który wydał orzeczenie, jest niedopuszczalne.

Rozporządzenie zawiera także regulację, która uniemożliwia odmowę uznania orzeczenia w sprawie małżeńskiej, poprzez powołanie się na klauzulę porządku publicznego w sytuacji, gdy przepisy prawa na podstawie których wydano orzeczenie są na tyle odmienne od przepisów prawa państwa uznającego, że w tym drugim państwie w tym samym stanie faktycznym rozwód byłby niedopuszczalny - art.25.

Tak więc z punktu widzenia możliwości uznania orzeczenia nie mają znaczenia różnice pomiędzy prawem materialnym zastosowanym przez sąd, który wydał orzeczenie, a prawem materialnym, które byłoby zastosowane przez sąd państwa uznania.⁷

Drugą negatywną przesłanką uznania jest ustalenie, że stronie przeciwnej, która nie wdała się w spór, nie doręczono dokumentu wszczynającego postępowanie lub dokumentu równorzędnego w cza-

się i w sposób umożliwiający przygotowanie obrony, chyba że zostanie stwierdzone, że strona ta zgadza się jednoznacznie z tym orzeczeniem. Przepis ten ma więc zastosowanie do orzeczeń zaocznych. Celem tej regulacji jest zagwarantowanie pozwanemu prawa do obrony. Rozporządzenie nie zawiera definicji pojęcia „dokumentu wszczynającego postępowanie lub dokumentu równorzędnego”. Jaki dokument jest takim dokumentem decyduje prawo państwa wydania orzeczenia. Nie ulega jednak wątpliwości, że musi to być dokument, z którego pozwany po raz pierwszy poweźmie wiadomość o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu i o istocie tego postępowania, w zakresie, który pozwala mu na podjęcie obrony.

Podkreślenia wymaga to, że przepis nie wymaga tego, by doręczenie było prawidłowe w tym sensie, by były zachowane wszystkie wymogi formalne tj. przepisy regulujące doręczenia. Jeśli doręczenie nastąpiło z uchybieniem przepisów o doręczeniach, ale pomimo tego pozwany zachował możliwość podjęcia obrony, to nie zachodzi przesłanka odmowy określona w art.22 lit.b. Tak więc stwierdzenie uchybień w doręczeniu samo przez się nie przesądza o odmowie uznania. Istotne jest natomiast ustalenie, czy i na ile te uchybienia wpłynęły na możliwość podjęcia obrony przez pozwanego.

Dokonując ustaleń odnośnie sposobu i czasu doręczenia, organ uznający nie jest związany oceną dokonaną w tym zakresie przez sąd, który orzeczenie wydał. Dokonuje on samodzielnych ustaleń. Punktem wyjścia dla ich dokonania winien być dokument, o którym mowa w art.37 ust.2 lit.a Rozporządzenia, a który winna przedłożyć strona domagająca się uznania. Jeżeli strona takiego dokumentu nie przedstawia, organ może zobowiązać ją do jego przedłożenia w określonym terminie - art.38 ust.1 Rozporządzenia.

Podkreślenia wymaga także regulacja zawarta w końcowym fragmencie

5 Postępowanie delibacyjne to **specjalne** postępowanie sądowe mające na celu kontrolę zagranicznego orzeczenia pod kątem spełnienia przesłanek uznania

6 Karol Weitz w: Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy, pod redakcją Andrzeja Wróbla, Zakamycze 2005, str.672 i 576

7 Jan Ciszewski - Europejskie prawo małżeńskie i dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2004, str.103, teza 2

art.22 lit.b. Mianowicie ustalenie, że „dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny” został doręczony w sposób lub w czasie uniemożliwiającym obronę, nie zawsze stanowić będzie przesłankę odmowy uznania. W takich przypadkach istotne jest bowiem stanowisko pozwanego. Jeżeli pozwany zgadza się jednoznacznie z orzeczeniem, to pomimo uchybień określonych w tym przepisie, a zaistniałych przy wydaniu orzeczenia, orzeczenie winno być uznane. Tak więc jednoznaczna zgoda pozwanego na skutki prawne płynące z orzeczenia zaocznego wyłącza możliwość odmowy jego uznania. To jednoznaczne stanowisko pozwanego wynikać powinno z dokumentu, o którym mowa w art. 37 ust.2 lit.b Rozporządzenia. Czasami jednak wynikać może także z okoliczności faktycznych tj. z faktu, że o uznanie orzeczenia zabiega właśnie pozwany, bowiem chce zawrzeć kolejny związek małżeński i przedkłada odpis orzeczenia dla wykazania braku przeszkód do zawarcia tego nowego związku.

Trzecią negatywną przesłanką uznania jest niemożność pogodzenia orzeczenia z orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w państwie, w którym wystąpiono o uznanie - art.22 lit.c Rozporządzenia.

Jeżeli więc organ, który ma zdecydować o uznaniu, poweźmie wiadomość o istnieniu innego orzeczenia dotyczącego tych samych stron, wydanego przez sąd państwa, w którym orzeczenie zagraniczne ma być uznane musi dokonać oceny, czy skutki prawne wynikające z obydwu orzeczeń wzajemnie się wykluczają czy nie. Jeśli bowiem skutki prawne się wykluczają, nie jest możliwe uznanie orzeczenia zagranicznego. Nie ma przy tym znaczenia, czy przedmiot obydwu postępowań był tożsamy czy też różny oraz czy orzeczenie krajowe było wcześniejsze czy późniejsze od orzeczenia zagranicznego. Istotna jest tożsamość stron i niemożność pogodzenia orzeczeń z uwagi na płynące z nich skutki prawne.

Należy przy tym podkreślić, że w każdym tego typu przypadku kwe-

stia ewentualnej sprzeczności orzeczeń wymaga szczegółowej analizy na gruncie konkretnych okoliczności faktycznych. Wydaje się, że tej sprzeczności o której mowa w art.22 lit.c nie będzie, mimo istnienia dwóch orzeczeń o przeciwnych skutkach prawnych, jeżeli orzeczenia te zostały wydane przy zaistnieniu zmiany okoliczności faktycznych pomiędzy stronami.

Uznaniu w oparciu o przepisy Rozporządzenia podlegają tylko zagraniczne orzeczenia uwzględniające żądanie pozwu. Jeśli więc sąd zagraniczny oddalił powództwo w sprawie małżeńskiej, orzeczenie takie nie podlega uznaniu w trybie art.21 i nast. Rozporządzenia, nie można więc oceniać sprzeczności jego skutków z polskim orzeczeniem.

Czwartą negatywną przesłanką uznania jest niemożność pogodzenia orzeczenia z wcześniejszym orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w innym państwie członkowskim albo państwie trzecim, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki konieczne do jego uznania w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie - art.22 lit.d Rozporządzenia.

Tak więc art.22 lit.c odnosi się do relacji orzeczenie zagraniczne podlegające uznaniu – orzeczenie krajowe, natomiast lit.d do relacji orzeczenie zagraniczne podlegające uznaniu – wcześniejsze orzeczenie zagraniczne (z państwa członkowskiego lub trzeciego).

Wszystkie uwagi przedstawione powyżej odnośnie niemożności pogodzenia orzeczeń pozostają w pełni aktualne także w odniesieniu do tej regulacji. Różnica polega jednak na tym, że w przypadku regulacji lit.c nie ma znaczenia kolejność czasowa wydania orzeczeń. Tymczasem w przypadku regulacji lit.d istotne jest to, że orzeczenie sądu innego państwa (wywołujące skutki prawne w Polsce, bo musi „spełniać warunki konieczne do jego uznania w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie”) - musi pochodzić z daty wcześniejszej niż orzeczenie, które mamy uznawać.

Uznanie orzeczenia jako kwestia wstępna w postępowaniu - art. 21 ust.4 Rozporządzenia

Ocena skuteczności zagranicznego orzeczenia może zostać dokonana przez organ jako kwestia wstępna, od której zależy dalszy przebieg postępowania prowadzonego przez ten organ. Skutkiem takiego uznania jest to, że organ może je wziąć pod uwagę przy wydawaniu rozstrzygnięcia w zawisłej przed nim sprawie, ale jego ocena w kwestii uznania nie jest wiążąca dla innych organów, w innych postępowaniach.

Postępowanie o ustalenie, że orzeczenie podlega albo nie podlega uznaniu - art.21 ust.3

Zasada uznawania orzeczeń *ex lege* prowadzi do sytuacji, w których każdy organ, przed którym dana osoba powołuje się na skutki płynące z tego orzeczenia, samodzielnie dokonuje w tym względzie oceny. Nie można więc wykluczyć takich sytuacji, kiedy skuteczność orzeczenia zostanie oceniona odmiennie przez różne organy.

Możliwa jest również taka sytuacja, w której jeden z małżonków ma sam wątpliwość co do skuteczności orzeczenia w innym państwie i chciałby przesądzenia w sposób niebudzący wątpliwości, że jego dotychczasowe małżeństwo ustało (np. chciałby ponownie zawrzeć związek małżeński bez zarzutu bigamii).

Z tych też względów Rozporządzenie zawiera regulację pozwalającą zainteresowanej osobie na podjęcie działań prowadzących do wiążącego ustalenia w przedmiocie uznania danego orzeczenia. Mianowicie, każda ze stron, która ma w tym interes, może w trybie postępowania określonego w rozdziale 2 wystąpić z wnioskiem o ustalenie, że orzeczenie podlega albo nie podlega uznaniu. Wówczas w odrębnym postępowaniu, prowadzonym w Polsce przez sąd okręgowy, dochodzi do wydania orzeczenia w przedmiocie uznania, które jest wiążące dla wszystkich.

Pytaniem jakie rodzi się w związku z interpretacją tego przepisu jest

to, kto jest uprawniony do zainicjowania postępowania. Jest rzeczą oczywistą, że takim podmiotem jest każdy z małżonków, który był stroną postępowania, w następstwie którego doszło do wydania orzeczenia, które teraz ma być uznane. Powstaje jednak pytanie, czy są to podmioty jedyne. W literaturze⁸ przedstawiony został pogląd, że „stroną mającą interes” może być także osoba trzecia, jeżeli wykaże, że ewentualne skutki uznania lub nieuznania orzeczenia będą miały wpływ na jej pozycję prawną. Takim uprawnionym będzie dziecko, jeśli skutki orzeczenia mają wpływ na jego pozycję rodzinno-prawną np. z uwagi na domniemanie ojcostwa. Uprawnionym będzie także spadkobierca każdego z małżonków, aktualny małżonek a nawet narzeczony, który poprzez wykazanie nieistnienia poprzedniego małżeństwa swojego partnera chce wykazać, że warunki do zawarcia nowego małżeństwa są spełnione.

Wątpliwości może budzić także kwestia, czy „stroną mającą interes” może być także organ. W literaturze można znaleźć pogląd, że organ będzie mógł być uznany za taką stronę, jeżeli jest uprawniony i zobowiązany do rozstrzygania, w związku z prowadzonym przez siebie postępowaniem o kwestii skuteczności zagranicznego orzeczenia⁹. Będzie to jednak dopuszczalne tylko wtedy, gdy odpowiednie przepisy proceduralne, wiążące ten organ, pozwalają na wystąpienie z wnioskiem do sądu i inicjowanie określonego postępowania.

Przekładając tę tezę na warunki polskie należy chyba wskazać na przepisy kodeksu postępowania administracyjnego tj. art.97§1 pkt.4 i art.100. Zgodnie z art.97§1 pkt.4 k.p.a. organ administracji publicznej zawiesza postępowanie, gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez

inny organ lub sąd. Po zawieszeniu postępowania organ występuje równocześnie do właściwego organu lub sądu o rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego albo wzywa stronę do takiego wystąpienia w oznaczonym terminie, chyba że strona wykaże, że już zwróciła się ze stosownym wnioskiem (art.100§1k.p.a.).

W kontekście tych uregulowań można więc prezentować pogląd, że kierownik urzędu stanu cywilnego może wystąpić do sądu z wnioskiem o ustalenie, że orzeczenie zagraniczne podlega lub nie podlega uznaniu, choć najbardziej pożądanym rozwiązaniem w takiej sytuacji wydaje się jednak zobowiązanie strony, przez kierownika usc., do wystąpienia ze stosownym wnioskiem.

Dokumenty niezbędne do uznania orzeczenia - art. 37-39

Strona powołująca się na skuteczność orzeczenia ex lege, jak i wszczynająca postępowanie o uznanie lub nieuznanie orzeczenia, obowiązana jest do przedstawienia odpisu orzeczenia oraz zaświadczenia wydanego zgodnie z art.39. Odpis orzeczenia winien spełniać warunki niezbędne do uznania go za posiadający moc dowodową. Analiza art.38 ust.1 prowadzi do wniosku, że wnioskodawca nie może zostać zwolniony z obowiązku przedłożenia odpisu orzeczenia, tak jak w przypadku innych dokumentów. Brak odpisu orzeczenia winien być rozstrzygany zgodnie z prawem krajowym tj. przepisami procesowymi organu przed którym ma dojść do uznania. W przypadku sądów będzie to art.130 §1kpc. w zw. z art.13 §2kpc., w przypadku organów administracyjnych art. 64 §2 k.p.a.

Zaświadczenie, o którym mowa w art.37 ust.1 lit.b wystawiane jest na wniosek strony przez sąd lub organ, który wydał orzeczenie podlegające uznaniu. Treść zaświadczenia ujęta jest w formularzu stanowiącym Załącznik nr I do Rozporządzenia. Dzięki posługiwaniu się tym zaświadczeniem, informa-

cje niezbędne do uznania ujęte są w jednym dokumencie.

W przypadku gdy orzeczenie zagraniczne jest orzeczeniem zaocznym, strona musi dodatkowo złożyć dokumenty określone w art.37 ust.2 lit.a i b.

Wobec obowiązku stron przedstawienia określonych dokumentów należy pamiętać o regulacji art.38 ust.1. Przepis ten liberalizuje obowiązek wynikający z art.37 i może mieć istotne znaczenie praktyczne.

Okoliczność, że sąd lub organ skorzysta z jednej z możliwości określonych w art.38 ust.1 nie wyłącza dopuszczalności zastosowania drugiej możliwości określonej tym przepisem (np. bezskuteczne wyznaczenie terminu do przedstawienia dokumentu nie wyłącza możliwości przestania na dokumencie równorzędnym lub zwolnienia od przedstawienia dokumentu).¹⁰

Zwolnienie z obowiązku przedstawienia dokumentu jest możliwe, jeżeli dalsze wyjaśnienia sąd lub organ uzna za niekonieczne (art.38 ust.1 in fine). Taka sytuacja będzie miała miejsce, gdy o uznanie wnosi strona pozwana w sprawie małżeńskiej, wobec której zapadł wyrok zaoczny. Obecnie chce ona np. zawrzeć nowy związek małżeński, wobec czego zależy jej na uznaniu orzeczenia, mimo że zapadło ono przy jej bierności procesowej. Nie ma więc uzasadnienia do badania w takim przypadku, czy nie zostały naruszone jej prawa procesowe, skoro ta strona sama uznaje skutki płynące z orzeczenia zaocznego. Nie ma więc także uzasadnienia do żądania od niej dokumentów określonych w ust.2 art.37.

Kwestia **tłumaczenia** dokumentów uregulowana została w ust.2 art.38. Przepis ten zawiera sformułowanie „tych dokumentów” odsyłając tym samym do ust.1 art.38, a z kolei w ust.1 mowa jest o dokumentach z art.37 ust.1 ale tylko lit.b i z ust.2 art.37.

8 Thomas Rauscher - Europäisches Zivilprozessrecht. Kommentar, Wydawnictwo Sellier, European Law Publishers, Monachium 2004, str.655 i 656

9 Thomas Rauscher - op.cit.str.656

10 Jan Ciszewski – Europejskie prawo małżeńskie..., str.138,teza 3

Literalna wykładnia mogłaby więc prowadzić do wniosku, że regulacja odnosząca się do żądania tłumaczenia nie odnosi się do określonego w art.37 ust.1 lit.a odpisu orzeczenia. Jednak w literaturze prezentowane są głosy, że mimo tak nieprecyzyjnego sformułowania art.38 ust.2, ma on zastosowanie także do odpisu orzeczenia.¹¹

Decyzja odnośnie złożenia tłumaczenia należy do organu uznającego. Jeżeli treść dokumentu w języku obcym jest zrozumiała nie jest konieczne żądanie tłumaczenia. Tłumaczenie dokumentu winno zostać uwierzytelnione przez osobę uprawnioną do tego w jednym z państw członkowskich, a więc niekoniecznie w państwie wydania orzeczenia albo w państwie, w którym ma mieć miejsce uznanie. O tym, czy dana osoba uprawniona jest do dokonywania uwierzytelnionego tłumaczenia, decyduje prawo państwa, w którym osoba ta została upoważniona do dokonywania takich tłumaczeń.¹²

Mówiąc o dokumentach składanych przez stronę należy pamiętać także o regulacji art.52 Rozporządzenia. Przepis ten zwalnia **wszystkie** dokumenty określone w art.37 i 38 oraz pełnomocnictwo procesowe od wymogu legalizacji czy innej podobnej formalności. Nie jest więc możliwe zobowiązanie strony do opatrywania odpisu orzeczenia czy innych dokumentów klauzulą legalizacyjną lub zaopatrywania w *apostille*, zgodnie z konwencją haską z dnia 5.10.1961r. znoszącą wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych.¹³ Zwolnienie to dotyczy także uwierzytelnionych tłumaczeń.

Joanna Maciejowska

11 Thomas Rauscher - op.cit.str.714; Jan Ciszewski - Europejskie prawo małżeńskie...,str.139, teza 6

12 Thomas Rauscher - op.cit.str.714; Jan Ciszewski - Europejskie prawo małżeńskie...,str.139, teza 10

13 Dz.U. z 2005r., Nr 112,poz.938 i 939 oraz Nr 252,poz.2122

NOWA KADRA PODNO SI KWALIFIKACJE

Uczestnicy kursu podstawowego w Poznaniu

I Z inicjatywy Prezesa Zarządu Głównego SUSC RP kol. Tomasz Brzózka i przy organizacyjnym zaangażowaniu Oddziału Stowarzyszenia w Zielonej Górze, podobnie jak w ubiegłym roku, został zorganizowany kurs podstawowy dla przyjętych w ostatnim okresie kierowników urzędów stanu cywilnego, ich zastępców i osób, które pracują lub zamierzają pracować w urzędach stanu cywilnego.

Kurs odbył się w Regionalnym Centrum Szkolenia Administracji w Poznaniu w terminach:

- I zjazd: 4-8 lutego 2008 r.
- II zjazd: 10-14 marca 2008 r.

Ukończyły go 64 osoby.

Zakres tematyczny kursu obejmował:

- podstawowe zasady sporządzania aktów stanu cywilnego,
- rejestracja stanu cywilnego w praktyce, w oparciu o przepisy prawa o aktach stanu cywilnego i przepisy wykonawcze,
- prawo prywatne międzynarodowe,
- postępowanie administracyjne kierownika usc.,
- organizacja i celebrowanie uroczystości ślubnych, jubileuszy

zawarcia małżeństwa itp.,

- programy komputerowe w rejestracji stanu cywilnego,
- podstawowe zasady komunikacji międzyludzkiej,
- etyka urzędnika stanu cywilnego.

Wykładowcami były następujące osoby: Małgorzata Bresler, Aneta Papis, Tomasz Brzózka, Henryk Chwyć, Witold Lewicki ze Stowarzyszenia oraz Władysław Penar Prezes „PTH TECHNIKA” z Gliwic.

Bardzo podobały się kursantom zajęcia praktyczne w Sali Ślubów Urzędu Stanu Cywilnego w Poznaniu, zarówno ceremonia ślubu jak i uroczystość wieloletniego pożycia małżeńskiego.

W przeddzień zakończenia kursu odbyła się uroczysta kolacja, na której Prezes Stowarzyszenia wręczył zaświadczenia o ukończeniu kursu – wszystkie oczywiście z wynikiem bardzo dobrym.

Uczestnicy szkolenia mieli zorganizowany program zwiedzania Poznania, a także - dnia 12 marca - wyjście do Opery Poznańskiej na spektakl operowy „Carmen” G.Bizeta.

II. Z inicjatywy Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego Pana Józefa Różańskiego podobny kurs dla nowo przyjętych urzędników stanu cywilnego zorganizował Lubelski Oddział Stowarzyszenia.

Kurs odbył się w hotelu „Huzar” w Lublinie w dniach 2-6 czerwca 2008 r. Ukończyło go 47 osób - kierowników i zastępców kierownika

usc. oraz inspektorów.

Wykładowcami byli – dr Piotr Kasprzyk, ks. dr Tomasz Barankiewicz (Europejski kodeks dobrej administracji. Etyczny aspekt pracy urzędnika), obaj z KUL oraz Aneta Papis, Barbara Romocka-Tyfel, Danuta Sorbian, Tomasz Brzózka, Henryk Chwyć, Witold Lewicki ze Stowarzyszenia a także szef Lubelskiej Izby Notarialnej Janusz Florkowski oraz Barbara Radomińska-Filipek i Anna Wójcik z Lubelskiego Urzędu

Wojewódzkiego.

Kursanci zwiedzili Stare Miasto i jego zabytki. W gmachu Trybunału Koronnego, gdzie mieści się Pałac Ślubów, odbyły się zajęcia praktyczne, z lampką szampana za zdrowie młodej pary!

Wszyscy uczestnicy otrzymali zaświadczenia o ukończeniu kursu z wynikiem bardzo dobrym.

Henryk Chwyć

Wiceprezes ZG SUSC RP

INTENSYWNE SZKOLENIA W LUBLINIE

Tradycyjnie już w I kwartale Lubelski Oddział Stowarzyszenia i Lubelski Urząd Wojewódzki zorganizowały szkolenie zawodowe dla kierowników urzędów stanu cywilnego i ich zastępców z województwa lubelskiego (członków oddziału lubelskiego i mazowieckiego).

Zaproszenia do wójtów i burmistrzów podpisała Pani Genowefa Tokarska, Wojewoda Lubelski.

Na prośbę dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców LUW do udziału w szkoleniu zostali zaproszeni pracownicy komórek ewidencji ludności i dowodów osobistych. Stąd też po raz pierwszy lubelskie szkolenia były trzydniowe.

Tematyka szkolenia obejmowała sprawy:

- pochodzenie dziecka w prawie prywatnym, wpisanie i odtwarzanie

zagranicznego aktu urodzenia,

- zawarcie małżeństwa w prawie prywatnym, wpisanie i odtwarzanie aktu małżeństwa,
- zmiany w aktach na podstawie orzeczeń zagranicznych,
- nazwisko w prawie wybranych państw europejskich,
- nabycie i utrata obywatelstwa polskiego,
- ustawa o cudzoziemcach,
- ustawa o paszportach
- ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych, orzecznictwo NSA.

W kursach uczestniczyło łącznie 286 osób.

Wykłady prowadzili: Aneta Papis, Danuta Sorbian, Tomasz Brzózka oraz Henryk Chwyć ze Stowarzyszenia a z Urzędu Wojewódzkiego Teodozja Jaworska, Barbara Radomińska-Filipek, Anna Wójcik oraz Dariusz Janiszewski. Z uczestnikami drugiego kursu spotkała się Pani Genowefa Tokarska, Wojewoda Lubelski.

Pani Wojewoda powiedziała, że będąc wiele lat wójttem gminy Biszcza podejmowała różne czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego i wie, jak odpowiedzialna jest

praca kierownika urzędu stanu cywilnego. Stwierdziła, że środki finansowe przekazywane gminom na realizację zadań usc. są niewystarczające, jednak urzędy modernizujące się mogą liczyć na dodatkowe pieniądze.

Kuluary

Uczestnicy w sali Trybunału Koronnego

Miłym akcentem szkolenia było pożegnanie osób, które przeszły na emeryturę: Pani Romany Król, kierownika USC w Wojsławicach, Pani Grażyny Krzeskiej, z-cy kierownika USC w Terespolu i Pana Ludwika Wosia, kierownika USC w Urzędowie. Pan Dyrektor Józef Różański wręczył emerytom list Pani Wojewody a niżej podpisany kwiaty i kuferki ze słodyczkami od Stowarzyszenia.

Henryk Chwyć
Prezes Oddziału
Stowarzyszenia w Lublinie

LUBUSKI ODDZIAŁ SUSC WYBRAŁ NOWE WŁADZE

22 października 2008 roku, wczesnym popołudniem drugiego dnia seminarium szko-

dotyczących rejestracji stanu cywilnego oraz kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, żywej współpracy z niemieckim stowarzy-

absolutorium dotychczasowemu Zarządowi. Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem i dyskusji Walne zebranie członków Oddziału udzieliło przez głosowanie absolutorium ustępującym władzom Oddziału. Następnie, po przyjęciu regulaminu wyborów, przystąpiono do zgłaszania kandydatów na stanowisko prezesa, członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Po zatwierdzeniu przez Zebranie list kandydatów, sprawnym sporządzeniu kart do głosowania, przeprowadzeniu tajnego głosowania i podliczeniu głosów – ogłoszono wyniki wyborów.

Prezesem Zarządu Oddziału SUSC RP w Zielonej Górze został jednogłośnie wybrany pan **Tomasz Brzózka** - kierownik USC w Zielonej Górze. Na **członków Zarządu** zostali wybrani: **Elżbieta Kaczmarek** z USC w Zielonej Górze, **Mariusz Przytuła** z USC w Choszcznie, **Dariusz Sawicki** z USC w Świebodzinie oraz **Zygmunt Zarzeczny** z USC w Iłowie. **Członkami Komisji Rewizyjnej** zostali wybrani: **Halina Andrałójc** z USC w Sulechowie, **Kazimiera Józwiak** z USC w Gubinie oraz **Jerzy Taczycki** z USC w Zielonej Górze.

Nowo wybrany Prezes Oddziału pan Tomasz Brzózka dokonał podsumowania Walnego Zebrania Członków Oddziału i podziękował za dokonanie wyboru. Przedstawił główne kierunki działania oddziału

Audytoryum seminarium w auli Uniwersytetu Zielonogórskiego

leniowego dla kierowników urzędów stanu cywilnego z województw dolnośląskiego, lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, odbyło się IV Walne Zebranie Członków Oddziału SUSC RP w Zielonej Górze. W auli Uniwersytetu Zielonogórskiego zgromadzili się zaproszeni goście, wśród których znaleźli się przedstawiciele landowych stowarzyszeń usc. Brandenburgii i Meklemburgii, przedstawiciele organów nadzoru nad usc. z urzędów wojewódzkich, członkowie Zarządu Głównego, prezesi oddziałów terenowych Stowarzyszenia.

Zebranie otworzył prezes Tomasz Brzózka. Po nim prowadzenie przejął wybrany na przewodniczącego zebrania pan Henryk Chwyć. W następnej kolejności wybrano Komisję Mandatową, która dokonała oceny prawomocności zebrania i władności do podejmowania uchwał. Dotychczasowy prezes Tomasz Brzózka złożył obszerne sprawozdanie z działalności Zarządu i Oddziału w minionej kadencji 2004-2008 r. Omówił bogaty dorobek szkoleń zawodowych organizowanych przez oddział dla urzędników i kierowników usc., współudział Zarządu w pracach legislacyjnych

szaniem w zakresie wymiany informacji o zmieniających się przepisach, działalności informacyjnej i wydawniczej, między innymi publikacji na stronie internetowej SUSC (www.susc.pl) wzorów zagranicznych zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa wraz z tłumaczeniami na język polski. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej pan Jerzy Taczycki w krótkim sprawozdaniu zawnioskował o udzielenie

Nowo wybrany Prezes Oddziału Lubuskiego SUSC

TECHNIKA i PESEL

Informacje dla usc. i wydziałów ewidencji ludności

OBOWIĄZEK AKTUALIZACJI REJESTRÓW PAŃSTWOWYCH PRZEZ WŁAŚCIWE ORGANY GMINY W ŚWIETLE PRZEPISÓW NOWYCH USTAW

■ Władysław Penar

Na wstępie chciałbym przedstawić czytelnikom swoją wizję funkcjonowania urzędów stanu cywilnego po zrealizowaniu w niedalekiej przyszłości projektu „pl.ID - polska ID karta”, zakładającego budowę zintegrowanego systemu rejestrów państwowych (CBD PESEL, CRASC, CEWiUDO, CEWiUP i innych).

w ramach planu naprawczego PESEL2, zakres projektu został ograniczony do modernizacji warstwy centralnej i świadczenia za jej pomocą dwóch usług: **1. „dostępu w formie elektronicznej do wydanych i unieważnionych dokumentów tożsamości”**, która polega na wpisaniu przez uprawniony podmiot

ewidencji ludności i dowodach osobistych. Tekst ustawy z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw został ogłoszony w Dzienniku Ustaw Nr 195 poz. 1198 i wszedł w życie z dniem 15 listopada.

Nowelizacja ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych z dnia 3.10.2008 r. oraz ustawy o zmianie imion i nazwisk

Wprowadzenie przejściowych przepisów nowelizowanej ustawy związane jest z planowanymi do 31 grudnia 2008 r. pracami nad budową ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych i wprowadzeniem obowiązku udostępniania określonym podmiotom danych dotyczących dowodów osobistych.

Przepisy umożliwiają napełnianie gminnych ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych danymi uzyskiwanymi od organów określonych w art.14. w szczególności od usc.:

1. *Dane dotyczące zmiany stanu cywilnego, imienia lub nazwiska oraz innych zmian w aktach stanu cywilnego kierownik urzędu stanu cywilnego przekazuje niezwłocznie do organu gminy właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego osoby, której dane dotyczą, a w przypadku braku miejsca pobytu stałego osoby – do organu właściwego ze względu na ostatnie miejsce pobytu*

Wizja funkcjonowania systemu rejestrów państwowych „pl.ID – polska ID karta”

Z punktu widzenia urzędnika stanu cywilnego w gminie, projekt pl.ID, zakończy się wtedy sukcesem, kiedy sprawy w usc. będą załatwiane w następujący sposób:

- ❖ Interesant udaje się do najbliższego usc., w urzędzie wkłada do czytnika swój dowód biometryczny („polska ID karta”) i komunikuje urzędnikowi, jaką sprawę chce załatwić;
- ❖ Urzędnik, używając równocześnie swojej karty „chipowej”, uzyskuje dostęp do danych interesanta w zintegrowanym systemie rejestrów państwowych (nawet wtedy, gdy dane zostały zarejestrowane w innym usc.) i załatwia sprawę „od ręki”;
- ❖ Jeśli procedura będzie tego wymagała interesant „na miejscu” uiści opłatę „ID kartą” lub skorzysta z systemu bankowości elektronicznej (koniecznie „on-line” - np. z udziałem „zaufanej trzeciej strony”).

Aby tak opisana sytuacja stała się rzeczywistością, kierowników usc. czekają w międzyczasie dodatkowe obowiązki i nałożona będzie na nich dodatkowa odpowiedzialność za jakość danych - nie tylko w rejestrach (księgach) stanu cywilnego ale również danych w rejestrach ewidencji ludności i dowodów osobistych. Zmiany w ustawach już są wprowadzane, a ich wpływ na przyszłe obowiązki kierownika usc. został opisany w kolejnych rozdziałach.

Plan naprawczy PESEL2

Zgodnie z przyjętą przez MSWiA w grudniu 2007 r. strategią działania

gospodarczy danych identyfikujących dokument tożsamości, w wyniku czego udostępnione zostaną odpowiednio informacje zawarte w tym dokumencie oraz **2. „weryfikacji danych osobowo-adresowych on-line”**, która polega na wysłaniu zapytania przez przedsiębiorców, banki, operatorów telekomunikacyjnych o ściśle określony zakres danych, na które zwrócona zostanie odpowiedź świadcząca o istnieniu lub nie, danego zestawu danych w Systemie (TAK/NIE).

W celu zrealizowania usług udostępnionych w ramach działań naprawczych projektu PESEL 2 niezbędna była nowelizacja ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o

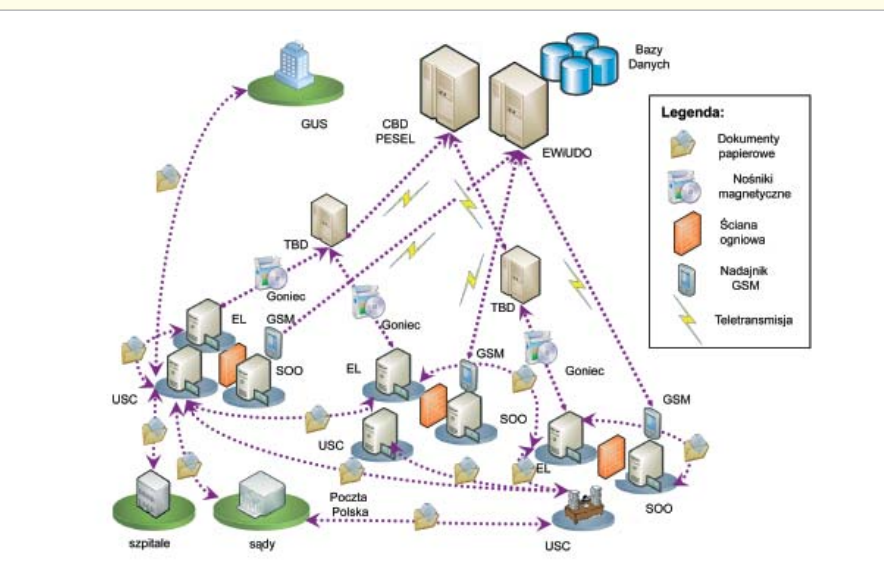
stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące oraz do organu, który wydał dowód osobisty.

Zrezygnowano z nałożonego na organy ewidencji ludności obowiązku aktualizacji każdej zmiany danych osobowych zawartych w ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych na podstawie „danych wtórnych” (przekazywanych przez organ ewidencji ludności na rzecz obowiązku przekazywania przez organy wyszczególnione w tym przepisie „danych źródłowych” o wszelkich zmianach dotyczących osoby posiadającej dowód osobisty wprost do organu, który wydał dowód osobisty. Ma to na celu poprawienie jakości danych w Lokalnych Bazach Danych PESEL oraz napełnienie poprawnymi danymi nowych rejestrów ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych.

Dla kierowników usc. oznacza to dodatkowy obowiązek powiadamiania organu, który wydał dowód osobisty o wszelkich zmianach danych osoby posiadającej dowód, czyli wysłania dodatkowego odpisu skróconego na formularzu BEL na adres organu wystawiającego dowód osobisty, ale także (w przypadku braku miejsca pobytu stałego) określenie organu właściwego ze względu na ostatnie (poprzednie) miejsce pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad 3 miesiące. Sytuacja znacznie się komplikuje w przypadku powiadomienia o zgonie osoby ujętej w ewidencji PESEL przez zagraniczny urząd stanu cywilnego.

Jeżeli zdarzenie nastąpiło w jednym z państw sygnatariuszy Konwencji „Wiedeńskiej” to usc. właściwy miejscowo dla urodzenia powiadamiany jest o zdarzeniu przez zagraniczny usc. na drukach powiadomienia, które nie są odpisami asc. i służą jedynie sporządzeniu przypisków pod aktem. Kierownik usc., oprócz obowiązku sporządzenia przypisku pod aktem, ma również obowiązek powiadomienia o zmianach w aktach stanu cywilnego organ właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego osoby. Jest zobowiązany ustalić ostatnie miejsce pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad 3 miesiące i właściwej miejscowo ewidencji ludności zgłosić zmianę w aktach stanu cywilnego.

Zadanie w praktyce jest niewykonalne, bo do którego organu ma się zwrócić

Rys.1. Architektura rejestrów osobowych - stan aktualny

kierownik usc. w przypadku negatywnej odpowiedzi z lokalnej ewidencji ludności i na jakim formularzu ma dokonać zgłoszenia zgonu zarejestrowanego w zagranicznych księgach bez możliwości umiejscowienia aktu zgonu?

Podobny obowiązek wywołuje zgodnie z art.14 pkt.3 wydanie decyzji o zmianie imienia lub nazwiska osoby:

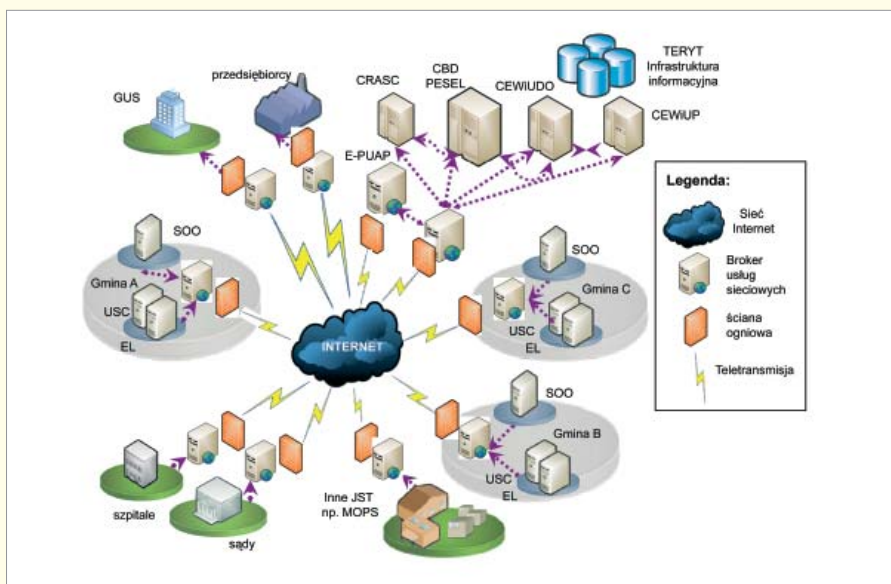
3. Zgłoszenia o zmianie imienia lub nazwiska dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie. Kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, zawiadamia niezwłocznie organ gminy właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego osoby, której dotyczy zmiana, a w przypadku braku miejsca pobytu stałego osoby – organ właściwy ze względu na ostatnie miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące oraz organ, który wydał dowód osobisty.

Kierownik musi sprawnie określić (by nie opóźnić terminu wydania dowodu osobistego) właściwość miejscową właściwego organu gminy, do którego niezwłocznie przekazuje zawiadomienie o aktualnych danych osoby nawet w sytuacji braku danych zameldowania osoby na pobyt stały w Lokalnym Banku Danych. Zawiadomienie o zmianie imienia lub nazwiska osoby posiadającej dowód osobisty będzie podstawą do unieważnienia dotychczasowego dowodu osobistego.

Decyzja i zawiadomienie o którym mowa (...) mogą być przekazywane przy

wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznych nośnikach danych, w formie dokumentów elektronicznych - mówi art. 13 pkt.3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Pani Barbara Łapińska, Naczelnik Wydziału Rejestracji Stanu Cywilnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji poinformowała w trakcie swojego wystąpienia na seminarium szkoleniowym dla kierowników urzędów stanu cywilnego, zorganizowanego w październiku 2008 r. przez Oddział SUCS RP w Zielonej Górze, że MSWiA przygotowuje pismo do wojewodów zobowiązujące kierowników usc. do aktualizacji rejestrów państwowych za pośrednictwem Lokalnych Baz Danych. Obowiązek aktualizowania rejestrów państwowych wynika z ustawy o ewidencji ludności, jednak zmiany w prawie zdążają do usystematyzowania tych przepisów w merytorycznych ustawach – już uwzględniono to w nowelizacji ustawy o zmianie imion i nazwisk, obowiązek ten będzie również uwzględniony w przepisach prawo o aktach stanu cywilnego. Wydaje się, że bez umożliwienia wymiany zawiadomień, powiadomień, zaświadczeń (odpisów) i decyzji w formie dokumentów elektronicznych drogą elektroniczną pomiędzy urzędami stanu cywilnego i właściwymi organami gmin, kolejna aktualizacja rejestru PESEL za pośrednictwem Lokalnych Baz Danych nie przyniesie spodziewanych efektów. Zbyt duża jest rozbieżność w ak-

Rys.2. Architektura rejestrów osobowych - stan po wejściu pl.ID

tualizowanych zbiorach danych ewidencji ludności i aktów stanu cywilnego a zarazem zbyt wolny, niepewny i nacechowany formalizmem sposób wzajemnego przekazywania danych między tymi organami (papierowe dokumenty, tradycyjna droga przekazywania dokumentów pocztą, brak wzajemnego potwierdzania otrzymania i wpisania informacji do właściwego rejestru). Prawie wszystkie ewidencje ludności w kraju użytkują systemy komputerowej ewidencji ludności, a jak wskazują dane GUS ponad 80% zdarzeń urodzenia w Polsce rejestrowanych jest w systemach komputerowych. Wystarczy zobowiązać wszystkich dostawców systemów komputerowych ewidencji ludności i rejestracji stanu cywilnego do połączenia wymienionych systemów według określonych reguł w podobny sposób, w jaki do tej pory MSWiA egzekwowało wprowadzenie wymaganych zmian do programów ewidencji ludności. Udostępnienie „widoków” na bazach umożliwiłoby uruchomienie tzw. „usług sieciowych”, które zarządzałyby przesyłaniem, odbieraniem i potwierdzaniem komunikatów drogą teletransmisji, podobnie jak zamierza to zrealizować od przyszłego roku GUS w przypadku sprawozdawczości demograficznej pozyskiwanej z usc.

Rozpoczęcie projektu „pl.ID - polska ID karta”

Większa część działań pierwotnie planowana do realizacji w ramach Projektu PESEL2 została przeniesiona do Projektu

pl.ID w ramach perspektywy finansowej PO IG (m.in. modernizacja gminnych systemów informatycznych). Projekt „pl.ID - polska ID karta” został zakwalifikowany jako indywidualny projekt kluczowy w ramach 7. osi priorytetowej „Społeczeństwo Informatyczne – Budowa Elektronicznej Administracji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013”. Zadanie zostało ujęte w „Planie Informatyzacji Państwa na lata 2007–2013”. Przewiduje się, że całkowity koszt projektu wyniesie 400 milionów złotych. Przedmiotem projektu jest wdrożenie wielofunkcyjnego, elektronicznego dowodu osobistego (dowodu biometrycznego).

Projekt nowej ustawy o ewidencji ludności z dnia 9.10.2008 r.

Projekt ustawy z dnia 9 października 2008 r. o ewidencji ludności poddany publicznej dyskusji daje obraz zmian jakie dokonają się po zrealizowaniu projektu pl.ID. Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku, a od 1 stycznia 2011 roku wszystkie dane osobowe będą wpisywane i aktualizowane przez kierownika usc. w centralnym rejestrze PESEL przez centralny rejestr stanu cywilnego z pominięciem Lokalnej Bazy Danych i Terenowej Bazy Danych. Kierownik usc. będzie również występował o nadanie numeru identyfikacyjnego PESEL z urzędu w stosunku do dzieci osób, o których mowa w art. 7 ustawy ust. 1 pkt 1 i 3¹, urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

¹ Art. 7. 1. W rejestrze PESEL gromadzone są dane:

- 1) obywateli polskich zamieszkujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) cudzoziemców zamieszkujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z:
 - a) uzyskaniem prawa stałego pobytu przez obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i obywatela Konfederacji Szwajcarskiej,
 - b) uzyskaniem prawa stałego pobytu przez członka rodziny obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i obywatela Konfederacji Szwajcarskiej,
 - c) udzieleniem zezwolenia na osiedlenie się,
 - d) udzieleniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich,
 - e) uzyskaniem statusu uchodźcy,
 - f) uzyskaniem ochrony uzupełniającej,
 - g) uzyskaniem azylu,
 - h) uzyskaniem zgody na pobyt tolerowany,
 - i) uzyskaniem ochrony czasowej.

„Art. 10. 1. Rejestracji danych w rejestrze PESEL dokonują:

- 1) kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu urodzenia i dokonywania w nim zmian w zakresie danych, o których mowa w art. 8 pkt – 11, 14 i 15;
- 2) kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu małżeństwa i dokonywania w nim zmian w zakresie danych, o których mowa w art. 8 pkt 1, 7, 12 i 13;
- 3) kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu zgonu i dokonywania w nim zmian w zakresie danych, o których mowa w art. 8 pkt 7, 13, 17, 19 i 26;
- 4) kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia i nazwiska w zakresie danych, o których mowa w art. 8 pkt 112;”

„Art. 17. 1. O nadanie numeru PESEL z urzędu występują:

- 1) kierownik urzędu stanu cywilnego sporządzający akt urodzenia – w stosunku do dzieci osób, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3, urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”

„Art. 21. Organ, który wystąpił o nadanie lub zmianę numeru PESEL powiadamia osobę o nadaniu lub zmianie tego numeru”

Do projektu ustawy została opracowana i przekazana do MSWiA opinia Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego RP z dnia 07.10.2008 r. następującej treści:

1. Z tekstu projektu wyraźnie wynika, że rejestr PESEL będzie współprowadził kierownik urzędu stanu cywilnego. Zasada zawarta w projekcie ustawy, że organ będący źródłem informacji np. kierownik usc. ma obowiązek zasilać danymi rejestr PESEL jest jak najbardziej słuszna.

Należy jednak zwrócić uwagę na potrzeby urzędów stanu cywilnego jakie wynikają z nowej ustawy o ewidencji ludności.

2. W ustawie wymieniony jest „centralny rejestr gromadzący dane dotyczące rejestracji stanu cywilnego” (art.10, ust.3.) natomiast projekt nie wspomina ani słowem o lokalnych rejestrach stanu cywilnego prowadzonych w usc. na poziomie gminy. O ile rejestr mieszkańców zawiera dane osób zamieszkujących na terenie gminy, to lokalny rejestr stanu cywilnego zawiera dane o zdarzeniach życiowych i cywilnoprawnych, które zaszły na terenie gminy, lecz nie zawsze dotyczyły jej mieszkańców.

„Art. 10. 3. Organy, o których mowa w ust.1 pkt 1-4 i 6-8, przekazują dane do rejestru PESEL za pośrednictwem rejestrów centralnych gromadzących dane dotyczące rejestracji stanu cywilnego, dowodów osobistych, paszportów i obywatelstwa.”

„5. Organy, o których mowa w ust.1, rejestracji danych dokonują niezwłocznie, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. W przypadku braku bezpośredniego dostępu do rejestrów spowodowanego przyczynami niezależnymi od organu, rejestracji dokonuje się nie później niż w terminie 2 dni roboczych.”

Zatem aby kierownicy usc. mogli skutecznie wywiązywać się z obowiązków, które nałoży na nich nowa ustawa o ewidencji ludności, powinni być wspierani przez lokalne rejestry zdarzeń dotyczących stanu cywilnego, prowadzone w systemie teleinformatycznym

gromadzące dane o zdarzeniach życiowych i cywilnoprawnych w miejscu zgłoszenia. Należy oczekiwać, że zasady prowadzenia w systemie teleinformatycznym centralnego rejestru stanu cywilnego oraz lokalnych rejestrów stanu cywilnego zostaną określone w nowelizowanej ustawie prawo o aktach stanu cywilnego oraz w aktach wykonawczych.

3. Aby lokalne rejestry mieszkańców, stanu cywilnego oraz PESEL i centralny rejestr stanu cywilnego współpracowały interoperacyjnie i mogły być wzajemnie kontrolowane za zgodność ze stanem faktycznym (art.11,) we wszystkich rejestrach powinny funkcjonować takie same identyfikatory osób i zdarzeń. Dlatego we wszystkich wymienionych rejestrach osoby powinny być oznaczane numerem PESEL, jeżeli go posiadają (dotyczy to na przykład rodziców osoby rejestrowanej - art.8 pkt 3).

4. Art.11 nakłada na kierowników usc. dodatkowy obowiązek kontroli zgodności danych zawartych w rejestrze PESEL w oparciu o posiadane dokumenty.

„Art. 11. 1. Organy, o których mowa w art. 10 ust. 1, dokonują z urzędu kontroli zgodności danych zawartych w rejestrze PESEL oraz w rejestrach mieszkańców w oparciu o posiadane dokumenty.”

„5.Organ, który stwierdzi niezgodność danych zawartych w rejestrze PESEL lub w rejestrze mieszkańców z posiadanymi dokumentami, powiadamia o tym organ, który na podstawie art.10 ust.1, jest właściwy do rejestracji tych danych, w celu usunięcia niezgodności.”

Wymóg ten powinien obowiązywać w stosunku do danych gromadzonych po wejściu w życie niniejszej ustawy oraz po przeprowadzeniu pełnej komputeryzacji urzędów stanu cywilnego. Dokonywanie bieżącej kontroli danych zawartych w rejestrach PESEL będzie bardzo kłopotliwe i czasochłonne, albowiem błędy po stronie PESEL dotyczyły będą zaszłości, na które kierownik usc. nie miał żadnego wpływu. Błędy powstały bowiem na skutek pośredniczenia organów ewidencji w przekazywaniu informacji.

Nałożenie obowiązku na kierowników usc. każdorazowej kontroli zgodności danych zawartych w rejestrze PESEL z aktami stanu cywilnego w obecności interesanta załatwiającego sprawę w usc. będzie bardzo czasochłonne i praktycznie niemożliwe. Należy przewidzieć znaczne zwiększenie zatrudnienia w urzędach stanu cywilnego do wykonania wszystkich dodatkowych zadań.

5. Każde zdarzenie w rejestrach stanu cywilnego, w rejestrach mieszkańców oraz rejestrze PESEL oznaczone jest numerem, datą (rocznikiem) oraz właściwym oznaczeniem organu lub sądu. Oznaczenie organu lub sądu powinno być walidowane na podstawie urzędowych wykazów (katalogów) udostępnianych drogą elektroniczną. Dla organów administracji muszą to być unikalne kody związane z identyfikatorami jednostek podziału administracyjnego (w rozumieniu § 4. rozporządzenia Dz.U. 1998, nr 157, poz. 1031 z późn. zm.). Ponieważ te identyfikatory zmieniają się wraz ze zmianami podziału administracyjnego, system kodowania musi uwzględniać historię tych zmian. Ponadto kody usc. muszą uwzględniać zmiany „zasięgu” zachodzące zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 29 września 1986r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (tj. Dz.U. 2004, nr 161, poz. 1688).

Podsumowanie

Dla skutecznej integracji rejestrów państwowych oprócz nowelizacji ustawy o ewidencji ludności konieczne są zmiany w ustawie prawo o aktach stanu cywilnego, a mianowicie:

- ❖ obligatoryjne prowadzenie rejestrów aktów stanu cywilnego w systemie teleinformatycznym na poziomie lokalnym (we wszystkich usc.)
- ❖ obowiązkowe oznaczanie osób wymienianych w tych rejestrach numerem PESEL, o ile go posiadają
- ❖ Powołanie Centralnego Rejestru Stanu Cywilnego prowadzonego w systemie teleinformatycznym, zintegrowanego z systemami rejestru TERYT.

Władysław Penar

na kolejną kadencję, które zostały przyjęte wuchwałę jednogłośnie. Zatwierdzono również regulaminy pracy Zarządu Oddziału i Komisji Rewizyjnej. Na wniosek z sali złożony przez panią Elżbietę Łukaszewicz z USC w Legnicy zebrani przegłosowali uchwałę o nagrodach pieniężnych przyznanych prezesowi Tomaszowi Brzózce i sekretarzowi oddziału pani Elżbiecie Kaczmarek za szczególne zaangażowanie i wkład w pracę oddziału w poprzedniej kadencji.

Wieczorem odbył się uroczysty bankiet w restauracji, mieszczącej się w rozbudowanej i zmodernizowanej Zielonogórskiej Palmiarni na wzgórzu winnym w centrum miasta, która z powodzeniem pomieściła wszystkich uczestników kursu szkoleniowego w liczbie 350 osób.

Program szkolenia przeprowadzonego w dniach 21-23 października 2008 r. obejmował następujące referaty:

- „Pochodzenie dziecka w świetle projektu nowelizacji Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego” – prof. dr hab. Janina Panowicz-Lipska, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, członek Komisji

Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości

- „Omówienie projektów nowelizacji ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Bieżące zagadnienia w pracy urzędów stanu cywilnego” – Barbara Łapińska, Naczelnik Wydziału Rejestracji Stanu Cywilnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
- „Nowe regulacje w niemieckim prawie o aktach stanu cywilnego obowiązujące od 1 stycznia 2009 r.” – Monika Wachsmann, emerytowana urzędniczka stanu cywilnego w Guben, członek Komisji Fachowej przy Niemieckim Federalnym Stowarzyszeniu Urzędniczek i Urzędników Stanu Cywilnego
- „Pochodzenie dziecka w prawie prywatnym międzynarodowym. Odtworzenie i wpisanie zagranicznego aktu urodzenia do polskich ksiąg” – mgr Aneta Papis, Kierownik USC Łódź-Centrum, Wiceprezes ZG SUSC RP, członek Komisji Prawnej Stowarzyszenia
- „Rozporządzenie Rady Unii Euro-

pejskiej o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich i jego stosowanie w praktyce”

– mgr Henryk Chwyć, emerytowany kierownik USC w Lublinie, Wiceprezes ZG SUSC RP, Przewodniczący Komisji Prawnej SUSC RP

- „Zawarcie małżeństwa w prawie prywatnym międzynarodowym. Wpisanie zagranicznego aktu małżeństwa do polskich ksiąg” – mgr Henryk Chwyć
- „Elektroniczna rejestracja aktów stanu cywilnego w kontekście integracji rejestrów państwowych realizowanej w ramach projektu PESEL2” – mgr inż. Władysław Penar dyrektor PTH „Technika” w Gliwicach, redaktor naczelny biuletynu „TECHNIKA i USC”
- „Pojęcie interesu prawnego i jego praktyczne znaczenie w Prawie o aktach stanu cywilnego” – dr Piotr Kasprzyk, adiunkt na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie, członek Komisji Prawnej SUSC RP.

Władysław Penar

SŁÓW KILKA O ZMIANIE USTAWY PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO

■ Krystyna Gładych

WDzienniku Ustaw z dnia 14 października 2008 r. Nr 182, pod poz. 1121 została zapisana ustawa z dnia 19 września 2008 r. o zmianie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej, która weszła w życie z dniem 29 października 2008 r.

Powyższą ustawą został zmieniony art. 6 od ustępu trzeciego, i dodane artykuły 6a-6c.

Pozostawiono bez zmian ust.1 i 2 artykułu 6 mówiący o tym, że czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywil-

nego lub jego zastępca (zastępcy) oraz, że kierownikiem urzędu stanu cywilnego jest wójt, burmistrz (prezydent).

Nowością jest natomiast to, że wójt (burmistrz, prezydent miasta) zatrudnia inną osobę na stanowisko kierownika urzędu stanu cywilnego w gminach powyżej 50 000 mieszkańców (art.6 ust.3), a także, że osoby o których jest mowa powyżej mogą zatrudnić inną osobę na stanowisko kierownika urzędu stanu cywilnego w gminach poniżej 50 000 mieszkańców (art.6 ust.4).

Do kompetencji wójta, burmistrza (prezydenta miasta) należą również

zatrudnianie zastępcy (zastępców) kierownika urzędu stanu cywilnego (art.6 ust.5).

Po art. 6 dodano art. 6a, 6b i 6c. W art. 6a określono wymogi, jakie musi spełniać osoba na stanowisku kierownika usc. i należą do nich: posiadanie obywatelstwa polskiego, pełnia praw publicznych, pełna zdolność do czynności prawnych, niekaralność za przestępstwa umyślne, nieposzlakowana opinia, dobry stan zdrowia a także: uzyskanie tytułu magistra na studiach prawniczych lub magisterskich lub ukończenie podyplomowych studiów administracyjnych, posiadanie pięcio-

letniego stażu pracy (na stanowiskach urzędniczych w samorządach, w służbie cywilnej, urzędach państwowych, w służbie zagranicznej).

W art.6b zapisano, że kierownik usc. współpracuje z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie jego ustawowych zadań.

W art.6 c odwołano się do przepisów ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz.1593) w zakresie zatrudnienia, którego nie uregulował art. 6a Prawa o aktach stanu cywilnego.

Ustawa z dnia 19 września 2008 r. usankcjonowała zgodne z przepisami prawa zatrudnienie kierownika usc. od dnia 7 sierpnia 2005 r. bez uprzedniego otwartego naboru (art.3 ust.1 ustawy) oraz określiła 6-letni termin do uzupełnienia wykształcenia, o którym jest mowa w art.6a ust.1 pkt 5 Prawa o aktach stanu cywilnego.

Art.4 powyższej ustawy usankcjonował czynności dokonane od dnia 7 sierpnia 2005 r., przez osoby, o których jest mowa w art.3 ust.1, jako dokonane przez organ uprawniony.

Ustawa została opublikowana w Dzienniku Ustaw, weszła w życie z dniem 29 października 2008 r. i nie ma nad czym dyskutować. Jak będzie się ją stosować - pokaże najbliższy czas. Jest to ustawa wyjątkowo niekorzystna dla kierowników urzędów stanu cywilnego, ponieważ umniejsza ich status społeczny.

Jeżeli zatrudnienie kierownika usc. będzie zależało wyłącznie od wójta, burmistrza, prezydenta, to należy się spodziewać, iż część kierowników usc. może już nie być kierownikami usc. W gminach poniżej 50 000 mieszkańców zatrudnienie innej osoby na stanowisko kierownika usc. jest fakultatywne. Może być inną osobą a nie musi. Wówczas z kierownika zrobi się pracownika a wójt czy burmistrz będzie kierownikiem usc.

Pracownicy z każdym dokumentem będą biegali do wójta czy burmistrza: o podpis na akcie stanu cywilnego, za-

świadczeniu, pod wzmianką dodatkową w akcie, na decyzji o zmianie imienia i nazwiska, będą odsyłali interesantów ze wszystkimi oświadczeniami, które składa się przed kierownikiem usc., np. przyjęcie oświadczenia o uznaniu dziecka, zmianie imienia dziecka wpisanego do aktu urodzenia, zapewnienia, zmianie nazwiska na nazwisko, które nosił małżonek przed zawarciem małżeństwa itd., itp. Wójt, burmistrz będzie jedyną osobą do przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. Będzie fajnie, tylko co będzie, jak przyjdzie do sporządzenia aktu zgonu a wójt nie będzie w gminie przez 3-4 dni, bo pojedzie sobie do zaprzyjaźnionego miasta za granicę? Czy rodzina osoby zmarłej ma czekać aż wójt powróci z zagranicznych wojaży, bo wcześniej nie otrzyma odpisu skróconego aktu zgonu, bez którego nie pochowa tej osoby?

Jeżeli chodzi o ilość zdarzeń w urzędach stanu cywilnego to liczba miesz-

rejestracji stanu cywilnego potrzebna była jej uchwała czyli decyzja kilku osób. W przypadku znajomego burmistrza nie będzie miał żadnego znaczenia ani wygląd, ani wiek (bo może być to nawet osoba wiekowa zatrudniona na 1/4 etatu). Warunki konkursu też nie będą żadną barierą, bo nie jest tajemnicą, iż ustala się je pod konkretnego kandydata. Zwolnienie kierownika usc. z pełnionej przez niego funkcji też nie będzie z nikim konsultowane, bo nie musi.

Wykształcenie kierownika usc. - bardzo dobrze, iż powinna być to osoba z odpowiednim wykształceniem, obeznana z przepisami prawa, ale jak się ma ten wymóg do kierownika, którym będzie wójt, burmistrz czy prezydent, którym to nie stawia się żadnych wymogów wykształcenia? Mogą nie mieć skończonej szkoły podstawowej, wystarczy, że lud ich wybrał na szaczone stanowisko w gminie a to jednoznaczne

jest z funkcją kierownika urzędu stanu cywilnego... Szkoda, że w Prawie o aktach stanu cywilnego pozostawiono zapis, iż wójt, burmistrz (prezydent) jest kierownikiem

Jak się ma wymóg wykształcenia kierownika usc. do kierownika, którym będzie wójt, burmistrz czy prezydent, którym to nie stawia się żadnych wymogów wykształcenia?

kańców wcale nie jest tego miernikiem. Są gminy niewielkie, nieposiadające szpitala na swoim terenie, a i mieszkańcy nie są zainteresowani pracą za granicą, ale są i takie, które na swoim terenie mają szpital, domy opieki społecznej, hospicja, kilka parafii różnych wyznań a większość mieszkańców żyje i pracuje poza granicami kraju, co wiąże się ze sporą ilością transkrypcji aktów stanu cywilnego.

W gminach powyżej 50 000 mieszkańców obowiązek zatrudnienia innego kierownika usc. jest obligatoryjny. Czy będzie to tylko jedna osoba (kierownik usc.) uprawniona do dokonywania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego czy będzie ich kilka (zastępcy kierownika usc.), to będzie zależało wyłącznie od jednej osoby czyli prezydenta miasta.

Jaka ta rada gminy była, taka była, ale oceniała też wygląd przyszłego kierownika usc., do utraty uprawnień z zakresu

urzędu stanu cywilnego. Był to zapis dyskusyjny już po kilku latach obowiązywania ustawy, zaś w przypadku postawienia nowych wymogów kwalifikacyjnych przy zatrudnianiu osób na stanowisko kierownika usc. jest on co najmniej dziwny.

Pozytywne w ustawie z dnia 19 września br. są tylko zapisy sankcjonujące czynności dokonane przez kierownika usc. zatrudnionego bez uprzedniego konkursu, czynności dokonane od dnia 7 sierpnia 2005 r. do dnia wejścia w życie ustawy; pozostała część zapisów tej ustawy może w przyszłości przynieść więcej szkody niż pożytku.

Wybory samorządowe, parlamentarne i prezydenckie za 2 lata. Należy mieć nadzieję, że nowa ekipa rządząca zmieni tę ustawę z korzyścią i dla administracji publicznej i dla obywateli.

Krystyna Gładych

Lucyna Nowak – dyrektor Departamentu Badań Demograficznych w GUS w Warszawie

Marek Morze – dyrektor Urzędu Statystycznego w Olsztynie

NOWA ORGANIZACJA BADAŃ DEMOGRAFICZNYCH

Zgodnie z Programem badań statystycznych statystyki publicznej na 2009 rok od dnia 1 stycznia 2009 r. Główny Urząd Statystyczny (GUS) wprowadza zmiany formy przekazywania danych wymaganych w Programie, poprzez wprowadzenie sprawozdawczości elektronicznej, a także zmiany w organizacji gromadzenia danych przez służby statystyki publicznej, polegające na wprowadzeniu specjalizacji urzędów statystycznych. W ramach specjalizacji poszczególne urzędy statystyczne będą prowadziły badania statystyczne w ściśle określonych obszarach statystyki. Wprowadzenie formularzy elektronicznych w statystyce demograficznej ma na celu poprawę jakości danych, zmniejszenie pracochłonności wypełniania formularzy sprawozdawczych, przyspieszenie procesu przetwarzania danych oraz wcześniejsze upowszechnianie wyników badań, a przede wszystkim - zmniejszenie kosztów prowadzenia badań statystycznych.

Badania statystyczne prowadzone przez Prezesa GUS, w których podmiotami sprawozdawczymi są urzędy stanu cywilnego (usc.), to badania dotyczące zdarzeń demograficznych takich jak małżeństwa, urodzenia oraz zgonu. Jako urząd specjalizujący się w badaniach demograficznych wyznaczony został Urząd Statystyczny w Olsztynie (US Olsztyn), który od wielu lat projektuje systemy informatyczne wspomagające realizację badań demograficznych, gromadzi w bazach danych i przetwarza dane ogólnopolskie dotyczące małżeństw, rozwodów, separacji, urodzeń, zgonów i migracji oraz prowadzi bazę DEMOGRAFIA, dostępną na portalu internetowym GUS.

W GUS za realizację badań demograficznych odpowiedzialny jest Departament Badań Demograficznych. Departament ten projektuje, realizuje i upowszechnia wyniki badań dotyczących ludności i procesów demograficznych oraz demograficzno-społecznych. Badania prowadzone przy współpracy z usc. stanowią podstawę statystyki demografii, a w szczególności statystyki małżeństw, urodzeń i zgonów, oraz podstawę opracowywania bilansów ludności dla poszczególnych gmin w Polsce.

Dane demograficzne dotyczące małżeństw gromadzone są na formularzu statystycznym *Karta statystyczna zawarcia małżeństwa DN-1*. Natomiast **dane o urodzeniach i zgonach pozyskiwane są wtórnie przez statystykę z następujących dokumentów administracyjnych:**

- **urodzenia** - z *Pismnego zgłoszenia urodzenia dziecka*,
- **zgonu** - z *Karty statystycznej do karty zgonu*.

Dotychczas informacje o każdym zdarzeniu dotyczącym zawarcia małżeństwa, urodzenia czy zgonu osoby dostarczane były dla potrzeb statystyki na formularzach papierowych do urzędów statystycznych w poszczególnych województwach - zgodnie z terytorialnym przyporządkowaniem usc. według ich siedziby. Od 1 stycznia 2009 r. - zgodnie z zapisami Programu badań statystycznych statystyki publicznej na 2009 r. - usc. będą zobowiązane do przekazywania danych demograficznych, dotyczących rejestrowanych zdarzeń (małżeństw, urodzeń i zgonów) **w formie elektronicznej**. W związku z tym GUS podjął szereg działań zmierzających do rezygnacji z papierowej formy dokumentów jako źródła informacji i wprowadzenia w to miejsce dokumentów elektronicznych przesyłanych przez internet. Jednocześnie - z uwagi na wprowadzaną specjalizację urzędów statystycznych - zmieniona została organizacja przesyłania (w pewnych przypadkach przekazywania także dokumentów papierowych) do odpowiednich jednostek statystyki publicznej.

Generalnie: od 1 stycznia 2009 roku usc. będą mogły korzystać z dwóch sposobów przesyłania formularzy elektronicznych. Wybór formy przesyłania tych formularzy przez usc. jest uwarunkowany zakresem serwisu informatycznego świadczonego przez dotychczasowych dostawców oprogramowania, co oznacza, że z tych urzędów, które są już z informatyzowane (ok. 1200, w tym wszystkie duże), większa część danych przekazywanych do GUS będzie pochodzić z bazy rejestrowanych zdarzeń, a tylko pewne dodatkowe dane będą wprowadzane ręcznie

za pomocą formularzy elektronicznych. W pozostałych nieskomputeryzowanych usc. wszystkie dane powinny być wprowadzane do formularzy elektronicznych poprzez aplikacje (dla małżeństw, urodzeń oraz zgonów), które - począwszy od stycznia 2009 roku - będą dostępne na stronie internetowej GUS www.stat.gov.pl.

Wszystkie dane w formie elektronicznej - bez względu na sposób ich przygotowania przez poszczególne usc. - powinny być przesyłane wprost na serwer centralny GUS bezpieczną ścieżką komunikacji, tj. z wykorzystaniem unikalnego loginu i hasła, przydzielanych indywidualnie każdemu usc. w kraju.

W 2009 roku będą obowiązywać następujące szczegółowe zasady przekazywania danych na formularzach elektronicznych, odmienne dla poszczególnych zjawisk demograficznych.

1. Małżeństwa

Statystyka publiczna otrzymuje informacje o małżeństwach bezpośrednio z urzędów stanu cywilnego - na formularzach statystycznych *Karta statystyczna zawarcia małżeństwa DN-1*. Formularze elektroniczne dla potrzeb statystyki powinny być wypełniane w każdym przypadku, kiedy jest sporządzany dokument stanu cywilnego *Akt małżeństwa*. Dotyczy to wszystkich aktów typowych tj. sporządzanych w momencie zawarcia małżeństwa, ponadto aktów umiejscawianych, tj. przypadków, kiedy dokument jest sporządzany dla potwierdzenia związków małżeńskich zawieranych poza granicami Polski, a także innych aktów nietypowych. Przekazywanie w formie elektronicznej informacji o każdym zdarzeniu powodującym sporządzenie *Aktu małżeństwa* do statystyki informacji, dzięki zachowaniu ciągłości numeracji kolejnych aktów.

W Programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2009 przewiduje się, że dane o zawieranych małżeństwach będą przesyłane wyłącznie w formie elektronicznej na serwer centralny GUS (nie dopuszcza się przesyłania formularzy papierowych). Dane w postaci elektronicz-

nej powinny być przesyłane sukcesywnie, w miarę występowania zdarzeń dotyczących zawierania związków małżeńskich.

2. Urodzenia

Źródłem danych dla statystyki urodzeń jest dokument administracyjny *Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka*. Dokumenty te są wystawiane przez jednostki służby zdrowia (szpitale - 99%, lekarzy pogotowia ratunkowego lub lekarzy rodzinnych). Tam też wypełniane są pierwsze strony tych dokumentów. Następnie dokumenty częściowo wypełnione przekazywane są do usc. i są podstawą do sporządzenia *Aktów urodzenia*. Dotychczas urzędy stanu cywilnego wypełniały na papierze drugą stronę dokumentów *Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka* wymaganymi informacjami o charakterze administracyjnym oraz w zakresie cech społeczno-ekonomicznych dotyczących rodziców dziecka, a następnie przekazywały te zgłoszenia do odpowiedniego terytorialnie urzędu statystycznego. **Począwszy od 2009 roku wszystkie informacje przekazywane przez usc. powinny mieć postać elektroniczną.**

Dla potrzeb statystyki formularze elektroniczne powinny być wypełniane w każdym przypadku, kiedy jest sporządzany dokument *Akt urodzenia*. Dotyczy to przede wszystkim aktów typowych tj. sporządzanych po urodzeniu dziecka w oparciu o *Pisemne zgłoszenie*, ponadto aktów umiejscawianych, tj. takich przypadków, kiedy dokument ten jest sporządzany dla potwierdzenia urodzenia, które miało miejsce poza granicami Polski, a także innych aktów nietypowych. Przekazywanie w formie elektronicznej informacji o każdym zdarzeniu powodującym sporządzenie *Aktu urodzenia*, zabezpieczy kompletność przesyłanych do statystyki informacji, poprzez zachowanie ciągłości numeracji kolejnych aktów urodzenia.

Pozostaje jednak problem skompletowania danych statystycznych w usc., czyli rejestracji kilku informacji medycznych z pierwszej strony dokumentów *Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka*. Zwracamy się z prośbą o rejestrowanie elektroniczne przez usc. tych dodatkowych danych o urodzonym dziecku.

W Programie badań statystycznych na rok 2009 przewiduje się, że dane o urodzeniach będą przesyłane przede wszystkim w formie elektronicznej na serwer centralny GUS, a także w formie papierowej (do odwołania) wprost do Urzędu Statystycznego w Olsztynie. Dane w postaci elektronicznej powinny być prze-

Poniżej przedstawiamy statystykę, pokazującą jaki procent ogólnopolskiego zbioru małżeństw, urodzeń oraz zgonów stanowią zdarzenia demograficzne zarejestrowane w usc., stosujące system informatyczny firmy TECHNIKA z Gliwic (ponad 1100 urzędów)

Rodzaj zdarzenia	2006	2007
liczba małżeństw zawartych w Polsce	226,3 tys.	248,8 tys.
% małżeństw rejestrowanych w usc. obsługiwanych przez PTH TECHNIKA	72,9%	73,3%
liczba urodzeń w Polsce	376,6 tys.	390,3 tys.
% urodzeń rejestrowanych w usc., obsługiwanych przez PTH TECHNIKA	88,6%	91,2%
liczba zgonów w Polsce	370,4 tys.	377,7 tys.
% zgonów rejestrowanych w usc., obsługiwanych przez PTH TECHNIKA	77,3%	80,3%

syłane sukcesywnie, w miarę występowania zdarzeń dotyczących urodzeń.

3. Zgony

Źródłem danych dla statystyki zgonów jest dokument administracyjny *Karta statystyczna do karty zgonu*. Dokumenty te są wystawiane - podobnie jak przy urodzeniach - przez jednostki służby zdrowia (szpitale - 50%, lekarzy pogotowia ratunkowego lub lekarzy rodzinnych), które wypełniają pierwsze strony tych dokumentów. Następnie dokumenty częściowo wypełnione przekazywane są do usc. i są podstawą sporządzenia *Aktów zgonu*. Dotychczas urzędy stanu cywilnego wypełniały na papierze drugą stronę dokumentów *Karta statystyczna do karty zgonu* wymaganymi informacjami o charakterze administracyjnym oraz w zakresie cech społeczno-ekonomicznych dotyczących osoby zmarłej, a następnie przekazywały te karty do odpowiedniego terytorialnie urzędu statystycznego. **Począwszy od 2009 roku wszystkie informacje przekazywane przez usc. powinny mieć postać elektroniczną.**

Dla potrzeb statystyki formularze elektroniczne powinny być wypełniane w każdym przypadku, kiedy jest sporządzany *Akt zgonu*. Dotyczy to przede wszystkim aktów typowych tj. sporządzanych na podstawie *Karty zgonu*, a także aktów umiejscawianych oraz innych aktów nietypowych. Przekazywanie w formie elektronicznej informacji o każdym zdarzeniu powodującym wystawianie *Aktu zgonu* zabezpieczy kompletność przesyłanych do statystyki informacji poprzez zachowanie ciągłości numeracji kolejnych aktów.

Pozostaje jednak problem skompletowania danych statystycznych, czyli rejestracji kilku informacji z pierwszej strony dokumentów *Karta statystyczna do karty zgonu*,

za wyjątkiem tekstu dotyczącego opisu przyczyny zgonu. Zwracamy się prośbą o rejestrowanie elektroniczne przez usc. tych danych o każdym zgonie.

W Programie badań statystycznych na rok 2009 przewiduje się, że dane o zgonach będą przesyłane przede wszystkim w formie elektronicznej na serwer centralny GUS, a także w formie papierowej do:

- **Urzędu Statystycznego w Olsztynie** - w przypadku gdy usc. nie podejmą rejestracji brakujących danych z pierwszej strony *Karty statystycznej do karty zgonu* (nie dotyczy to rejestracji tekstowego opisu przyczyn zgonu)
- **urzędów statystycznych właściwych terytorialnie** - w przypadku gdy usc. zarejestrują nieliczne brakujące dane z pierwszej strony *Karty statystycznej do karty zgonu* (za wyjątkiem opisu przyczyn zgonu), celem zakodowania tych przyczyn przez lekarzy koderów, zatrudnianych w poszczególnych województwach.

Dane w postaci elektronicznej powinny być przesyłane sukcesywnie, w miarę występowania zdarzeń dotyczących zgonów. Utrzymanie papierowej formy *Karty statystycznej do karty zgonu* jest niezbędne dla potrzeb statystyki zgonów - do czasu wprowadzenia pełnego elektronicznego dokumentu wypełnianego przez instytucje medyczne lub lekarzy rodzinnych wraz z centralną implementacją słownika do automatycznego kodowania przyczyn zgonu.

Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące postępowania z dokumentami papierowymi w 2009 roku zostaną przekazane do usc. przez Urząd Statystyczny w Olsztynie.

Lucyna Nowak

Marek Morze

SUMIENIE W URZĘDZIE

W numerze 4 (41) z 2004 roku biuletynu „TECHNIKA i USC” zamieściłem list skierowany do Zarządu Głównego SUSC RP, a jednocześnie do wszystkich koleżanek i kolegów – członków Stowarzyszenia.

List ten wynikał z zaniepokojenia powstałym wówczas projektem ustawy o rejestrowanych związkach osób tej samej płci. Projekt ten zakładał, że związki homoseksualistów będą zawierane przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Tym samym ewentualne przyjęcie takiej ustawy, sprzecznej z odwiecznym prawem naturalnym, wkraczałoby w sferę naszych sumień i wyznawanych wartości.

W zamieszczonej wówczas, obok mojego listu, odpowiedzi Pana Tomasza Brzózki, Prezesa Zarządu Głównego SUSC RP, znalazła się sugestia, że moja wypowiedź dotyczy polityki, którą urzędnik państwowy nie powinien się zajmować. Nie zgadzając się z taką interpretacją, wysłałem do Pana Tomasza Brzózki list, w którym poinformowałem, że zajmuję się polityką tylko w tym zakresie, w jakim zdefiniował ją nasz Wielki Rodak – Papież Jan Paweł II: „polityka to jest roztropna troska o dobro wspólne”.

W moim zajęciu się tym fragmentem „polityki” nie byłbym wówczas odosobniony. Proszę zauważyć, że do Marszałka Sejmu RP ok. 400 kierowników usc. (czyli ok. 20% wszystkich) wysłało wówczas pisemny protest przeciwko wprowadzeniu ustawy o rejestrowanych związkach homoseksualnych.

Po 4 latach od tamtych prób „przechnięcia” ustawy godzącej w odwieczne zasady moralne, temat ten powraca ostatnio w niektórych mediach (m.in. 4 sierpnia br. w dzienniku „Fakt” i w TVP2). Być może jest to „wypuszczenie balonu próbnego” – czy polskie społeczeństwo dało się już tak znieczulić i ogłupić, aby zaaprobować śluby homoseksualne zawierane w usc.

W związku z tym przesyłam wycinek prasowy – *Nasz Dziennik*, 19-20 lipca 2008 r. - informujący o tym, że nawet w zachodnich krajach UE urzędnik stanu cywilnego ma prawo kierować się sumieniem w przypadku próby naruszenia jego zasad moralnych (wyznaniowych). Czyli krótko ujmując: jeśli kierownik usc. nie aprobuje „ślubu” pary homoseksualnej, to ma prawo odmówić udziału w tej czynności, stosując klauzulę sumienia. Jak podaje przywołany

Nasz Dziennik sąd w Wielkiej Brytanii ostro napiętnował pracodawcę, który szykanował kierownika usc. odmawiającego udziału w takim „ślubie”.

Uprzejmie proszę Pana Redaktora o zamieszczenie w naszym biuletynie informacji o wyroku sądu brytyjskiego, aby kierownicy usc. poczuli się mocniej i pewniej na wypadek, gdyby w Polsce zaczęło obowiązywać takie niemoralne prawo. Urzędnik państwowy powinien prawa przestrzegać, ale pamiętajmy, że prawo ustanowione przez człowieka, nawet w wyniku demokratycznego przegłosowania, nie zawsze człowiekowi i ogółowi służyło. Wystarczy przypomnieć proces norymberski w latach 1945-1946. Na tym procesie państwowi funkcjonariusze III Rzeszy Niemieckiej byli sądzeni i skazani m.in. za czyny zgodne z prawem demokratycznie ustanowionym.

Tak więc w skrajnych sytuacjach (których oby nigdy nie było!) należy stawiać sumienie wyżej ponad ustawą.

Tomasz Nadolski
Kierownik USC w Puławach

NOWELIZACJA?

19 września sejm uchwalił kosmetyczną zaledwie nowelizację prawa o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej (*weszła w życie 29 października br., Dz.U. Nr 182 z 14 października, poz. 1121 - red.*).

Zmiany w zakresie prawa o aktach stanu cywilnego dotyczą w zasadzie tylko jednego artykułu - art.6 oraz dodania art.6a - 6c. Należy zadać pytanie, co te artykuły zmieniają, w jaki sposób ułatwiają załatwianie spraw obywateli, czy ujednolicają zgodnie z prawem unijnym nasze prawo? Każde z tych pytań należy zaliczyć do retorycznych. MSWiA albo nie umie (bo nie ma odpowiedniej kadry?) albo nie wie, w jaki sposób nowelizować ustawę prawo o aktach stanu cywilnego, aby była ona zgodna zarówno z prawem polskim i unijnym jak również dostosowana do wymogów rzeczywistości.

Niestety, kolejna nowela dotyczy tylko wykonawców tj. kierowników urzędów stanu cywilnego i ich zastępców. Stawia im wysokie wymagania nie dając w zamian nic. Wiemy bowiem, że kierownicy usc. i ich zastępcy pracują w każdą sobotę i wszystkie święta, przekraczając 40-godzinny tydzień pracy (odbiór dnia wolnego często jest niemożliwy do zrealizowania). Wielu

nie otrzymuje ekwiwalentu na strój służbowy (czyżbyśmy byli ludźmi drugiej kategorii? nawet sprzątaczką dostaje fartuch).

Zakres czynności kierowników urzędów stanu cywilnego, tak w pobieżnym skrócie, w zależności od wielkości gminy, to: usc., dowody osobiste, ewidencja ludności, sprawy wojskowe, zarządzanie kryzysowe, pełnomocnik ds. informacji niejawnych, bezpieczeństwo teleinformatyczne, referat spraw obywatelskich, sprawy referatu gospodarczego gminy, sprawy przeciwpożarowe, wydawanie koncesji na alkohol, wybory, profilaktyka w gminie, sport i rekreacja, zdrowie, archiwum zakładowe, zbiórki publiczne, kadry, sprawy obronne itp., itd.

Dodany art.6a stawia kierownikowi usc. i jego zastępcy wysokie wymagania w zakresie wykształcenia:

- ukończone studia prawnicze lub administracyjne z tytułem magistra lub podyplomowe studia administracyjne,
- posiadanie co najmniej 5-letniego stażu pracy na stanowiskach urzędniczych.

A jaka jest oferta dla kierownika usc. lub jego zastępcy?

- praca ponad 40 godzin w tygodniu,

- praca w niedzielę i święta,
- brak ekwiwalentu na umundurowanie,
- żenująco niskie płace.

Jak wynika z anonimowej ankiety, przeprowadzonej na grupie 118 kierowników lub ich zastępców, **płaca zasadnicza brutto** wynosi:

- od 1400 zł do 1600 zł – 7 osób,
- od 1700 zł do 1800 zł – 9 osób,
- od 1900 zł do 2000 zł – 38 osób,
- od 2100 zł do 2200 zł – 19 osób,
- od 2300 zł do 2400 zł – 13 osób,
- od 2500 zł do 2800 zł – 23 osób,
- ponad 3000 zł – 9 osób.

Naprawdę za taką odpowiedzialność, jaką ciąży na kierowniku usc., za takie niedogodności pracy i takie wymagania to niezwykle atrakcyjna, oszałamiająca wręcz płaca zasadnicza brutto (może celnicy, sędziowie, lekarze lub inne zawody zamienia się z nami? a może ktoś z MSWiA popracuje w urzędzie stanu cywilnego jako kierownik za jego wynagrodzenie?).

Nic dodać, nic ująć. Bez komentarza !!!

Grażyna Jankowska
Prezes Oddziału
Kujawsko-Pomorskiego
SUSC RP

Wykonywanie zadań spoczywających na podmiotach wchodzących w skład systemu administracji publicznej odbywa się poprzez świadczenie usług publicznych. Dotyczy to również działalności usc. Aby proces świadczenia usług publicznych mógł przebiegać sprawnie, musi być odpowiednio zarządzany. Współcześnie coraz większą popularność, niestety na razie w kręgach naukowych, zdobywa tak zwane nowe zarządzanie publiczne (*new public management* – NPM). W podejściu tym „wyraźne jest traktowanie zarządzania w biznesie jako swoistego wzorca, do którego można się odwołać, choć nie zawsze wszystko da się naśladować. W tym rozumieniu można powiedzieć, że zarządzanie publiczne to w rzeczywistości zarządzanie usługami publicznymi”¹. Punktem zwrotnym w tym modelu zarządzania jest jak najszersze wykorzystanie mechanizmów rynkowych, co ma ożywić i usprawnić administrację publiczną². W nowym modelu zarządzania kładzie się duży nacisk na skuteczniejsze kierowanie kapitałem społecznym (personelem) poprzez „rekrutację wykwalifikowanych i uzdolnionych pracowników oraz ich rozwój, uzależnienie płac od osiągniętych wyników, włączenie pracowników w większym stopniu w procesy decyzyjne i zarządzania organizacją, łagodzenie kontroli administracyjnej i wprowadzanie ściśle określonych celów działania, poprawę relacji z klientem, położenie nacisku na jakość usług”³. W polityce kadrowej istotny jest nie tylko nacisk na wykształcenie i umiejętności pracownika; bardzo ważne są również jego predyspozycje umożliwiające właściwe relacje na linii urzędnik - klient.

Na świadczenie usług publicznych wpływ ma bardzo wiele czynników: prawnych, ekonomicznych, politycznych,

1 F. Kuźnik, *Stare i nowe koncepcje zarządzania publicznego w strukturach samorządu terytorialnego*, [w:] *Z teorii i praktyki zarządzania publicznego*, red. B. Koźuch, T. Markowski, Białystok 2005, s. 74

2 Zob. D. Osborne, T. Gaebler, *Rządzić inaczej*, Poznań 1992

3 A. Zalewski, *Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym*, Warszawa 2005, s. 28

ZARZĄDZANIE RELACJAMI Z KLIENTEM W URZĘDZIE STANU CYWILNEGO

organizacyjnych, społecznych, materialnych. Zauważyć jednak należy, że wymienione czynniki realizowane są w rzeczywistości przez ludzi, pracowników urzędu. Powoduje to, że są oni kluczowym elementem

odpowiedzialnym za wysoką jakość usług. Przyjąć można zatem stwierdzenie, że pracownicy urzędu (ich wiedza, umiejętności, doświadczenie) są jego najcenniejszym kapitałem.

Celem niniejszego artykułu jest zwrócenie uwagi na społeczny wymiar usług świadczonych przez urzędy stanu cywilnego. O ile w zakresie działalności gospodarczej problem dotyczący relacji z klientem został gruntownie zbadany i opisany, to w zakresie działalności administracyjnej nadal istnieje potrzeba prowadzenia wielu badań zarówno w zakresie empirycznym jak i teoretycznym. Śledząc literaturę przedmiotu oraz działania podejmowane przez urzędy zauważyć można, że najczęściej proces zarządzania relacjami z klientem odnosi się do wprowadzenia odpowiednich procedur, technologii, organizacji, pomija się natomiast znaczenie oddziaływań społecznych.

Zaproponowane w niniejszym artykule podejście odnosi się do relacji interpersonalnych na linii urzędnik – klient, ponadto traktuje usługi świadczone przez usc. jako określony rodzaj procesu spo-

**SŁAWOMIR
WOJCIECHOWSKI**

Kierownik USC w Nowej Soli

łecznego, w którym wyodrębnić można aktorów społecznych oraz istotne etapy. Wskazany wymiar usług ma szczególne znaczenie dla klientów, którzy to poprzez interakcje z urzędnikiem kreują społeczny wizerunek urzędu. Proces kształtowania się profesjonalnej administracji oraz wzoru nowoczesnego urzędnika nadal trwa. Zmiany nie dobiegły końca, trwają i będą trwały jeszcze długo z uwagi na potrzebę dostosowania zasad funkcjonowania administracji do standardów europejskich i światowych.

Charakterystyka usług świadczonych przez usc.

Zadania wykonywane przez usc. mają postać usług publicznych o charakterze administracyjnym. Usługi administracyjne mają najczęściej charakter instrumentalny, służą bowiem do zaspokojenia innych potrzeb. Wydanie decyzji administracyjnej, zaświadczenia, odpisu aktu stanu cywilnego, itp., to czynności, które same w sobie nie stanowią celu. Ich realizacja jest konieczna,

ponieważ wymaga tego inna potrzeba. W tym względzie powoduje to, że mechanizmy oddziaływania społecznego w procesie świadczenia usług administracyjnych są odmienne od mechanizmów występujących w usługach komercyjnych. W przypadku usług komercyjnych, potrzeba klienta ma charakter oddolny, wynika z jego indywidualnych decyzji. Powoduje to, że jego nastawienie do otrzymanej usługi jest najczęściej pozytywne, gdyż dzięki niej zaspokoi swoją potrzebę. Przy czym potrzeba ta jest w jego mniemaniu istotna, bowiem wpływa z jego osobistych przekonań. Chęć zaspokojenia własnej potrzeby w wielu sytuacjach skutecznie przesłania ewentualne trudności wynikające z zaistnienia czynników obiektywnych (długa kolejka, niemiła obsługa, wysoki koszt, itp.). Inaczej jest w przypadku usług administracyjnych. Ich realizacja wynika najczęściej z zaistnienia potrzeb odgórnych, narzuconych zewnątrz klientowi (normy prawa), co powoduje, że nie zawsze się z nimi utożsamia. Wywołuje to często poczucie przymusu skorzystania z usługi. Rodzi to może negatywne nastawienie do usługi, co z kolei przenosi się na negatywne nastawienie do personelu świadczącego usługę. Mechanizm ten wywołuje wiele negatywnych zachowań, które często skutecznie niweczą starania mające na celu kreowanie pozytywnego wizerunku urzędu w opinii klientów.

Proces świadczenia usług administracyjnych można również przedstawić jako relację w wymiarze interpersonalnym między dwoma jednostkami, będącymi jednocześnie członkami różnych systemów społecznych. Ponadto poprzez analizę tego procesu w perspektywie socjologicznej, wyodrębnić można w nim co najmniej dwie role społeczne: nabywcy usługi - klienta i sprzedawcy usługi - urzędnika. Na uwagę również zasługuje interpretacja sposobu postrzegania społecznego zarówno urzędnika jak i klienta. Wiąże się z tym określone postawy, wartości, uprzedzenia i stereotypy.

Etapy procesu świadczenia usługi administracyjnej

Na usługi administracyjne, podobnie jak na każdy inny rodzaj usługi, w którym dochodzi do bezpośredniego kontaktu między usługodawcą i usługobiorcą, można spojrzeć jak na pewien rodzaj procesu społecznego, w którym istotną rolę odgrywa interakcja społeczna. W ujęciu socjologicznym proces społeczny określany jest jako „sekwencja następujących po sobie i przyczynowo

Pierwsze wrażenie kontaktu jest niezwykle istotne dla przebiegu całego procesu świadczenia usługi. Odpowiedni sposób przywitania, nawiązania kontaktu oraz przedstawienia się, pomaga odnaleźć się klientowi w nowej sytuacji, przez co wzrasta jego poczucie spokoju, bezpieczeństwa i zaufania. To sygnał dla niego, że został zauważony i może przystąpić do przedstawienia swojej sprawy. Tych kilka pierwszych sekund i kilka pierwszych słów odpowiednio wypowiedzianych

Pierwsze wrażenie kontaktu jest niezwykle istotne dla przebiegu całego procesu świadczenia usługi. Odpowiedni sposób przywitania, nawiązania kontaktu oraz przedstawienia się, pomaga odnaleźć się klientowi w nowej sytuacji, przez co wzrasta jego poczucie spokoju, bezpieczeństwa i zaufania.

uwarunkowanych zmian systemu²⁴. W związku z tym, przedstawiając usługi administracyjne jako pewien przykład procesu społecznego, wyróżnić w nim można kilka etapów. Do najważniejszych etapów można zliczyć:

- nawiązanie kontaktu z klientem
- identyfikacja klienta
- identyfikacja potrzeb klienta
- wyjaśnianie sprawy
- proponowanie rozwiązania sprawy
- zakończenie kontaktu z klientem.⁵

Charakterystyką usług administracyjnych jest miejsce ich świadczenia. Jest nim biuro w urzędzie, czyli miejsce pracy urzędnika. Powoduje to, że w większości przypadków klient podejmuje inicjatywę kontaktu. Nie oznacza to, że ma całkowicie zdefiniowaną potrzebę, z którą przychodzi do urzędnika.

często warunkuje przebieg całej relacji między urzędnikiem a klientem.

Etap identyfikacji klienta, związany jest z momentem, kiedy wymagane jest poznanie danych klienta z uwagi na procedury obowiązujące podczas załatwiania jego sprawy. Identyfikacja klienta to również zakres czynności umożliwiających urzędnikowi określenie, czy klient właściwie wybrał daną komórkę do sprawy, z którą przychodzi. Wiedzę na ten temat najczęściej uzyskuje się podczas rozmowy z klientem, która powinna mieć raczej formę dialogu, a nie monologu, w którym urzędnik sam na podstawie informacji od klienta określa czy jest właściwą osobą do załatwienia sprawy. Istotne jest w tym etapie oddzielenie sprawy od osoby klienta. Z uwagi na krótki czas kontaktu, urzędnik nie posiada jeszcze dostatecznej wiedzy na temat klienta, co może powodować błędną ocenę zarówno osoby jak i sprawy.

Kolejny etap jakim jest identyfikacja potrzeb klienta odnosi się do ustalenia jego potrzeby. W większości przypadków klient nie jest zorientowany w terminologii i procedurach jakie obowiązują w załatwieniu danej sprawy. Powoduje to,

4 P. Sztompka, *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Kraków 2002, s. 438

5 Opracowanie własne na podstawie: materiałów szkoleniowych Telekomunikacji Polskiej SA dla doradców klienta; J. Jędrzejczak, *Profesjonalna obsługa klienta w urzędzie*, Gdańsk 2007; J. Horowitz, *Strategia obsługi klienta*, Warszawa 2006

że określa on swoje potrzeby w języku potocznym, w sposób dla niego zrozumiały. Ponadto jego wiedza na temat sposobu załatwienia określonej sprawy może być niekompletna, przez co jest niewłaściwie przygotowany, nie posiada wszystkich wymaganych dokumentów, itp. Urzędnik przed przystąpieniem do załatwienia sprawy powinien zweryfikować potrzeby klienta oraz zakres jego przygotowania do załatwienia danej sprawy.

Podczas tego etapu procesu świadczenia usługi dochodzi do częstych sytuacji konfliktowych między klientem a urzędnikiem. Powodem tego jest różnicowanie poziomu wiedzy na temat sposobu załatwienia danej sprawy. Dla urzędnika, który codziennie poprzez wykonywane obowiązki ma kontakt z procedurami, przepisami, sposób załatwienia sprawy wydaje się oczywisty i banalny. Natomiast dla klienta, który często pierwszy raz w życiu załatwia daną sprawę, jest to sytuacja skomplikowana, niezrozumiała, co wywołuje poczucie zagrożenia, niepewności, zagubienia.

Mając zidentyfikowane potrzeby klienta, urzędnik może przejść do kolejnego etapu jakim jest wyjaśnienie sprawy. Polega to na poinformowaniu klienta o tym, co ma zrobić aby otrzymać usługę oraz jakie czynności będzie wykonywał urzędnik świadczący usługę. Informacja taka stwarza u klienta poczucie zaangażowania w daną sprawę oraz ułatwia mu zrozumienie procesu jej załatwiania. Dość częste bowiem jest wyobrażenie o szybkim i prostym charakterze spraw załatwianych w urzędzie. Podczas tego etapu urzędnik przystępuje do właściwego załatwienia sprawy. W niektórych przypadkach proces załatwiania sprawy jest czasochłonny co powoduje, że klient zmuszony jest ponownie skontaktować się z urzędnikiem w celu sfinalizowania usługi.

Załatwienie sprawy przez jednego urzędnika może wpłynąć na konieczność, lub przynajmniej możliwość, potrzeby załatwienia innej sprawy w celu uzyskania kompletnej usługi. Umożliwia to etap dotyczący proponowanych rozwiązań sprawy. Dotyczy on również sytuacji, w których podczas weryfikacji potrzeb

klienta urzędnik dowiedział się, że istnieje kilka spraw do załatwienia lub jedna sprawa ma kilka możliwych rozwiązań. Istotne jest właściwe, rzetelne i obiektywne przedstawienie możliwych rozwiązań, z których klient powinien wybrać jedno. Są sytuacje, kiedy klient - z uwagi na słabe rozpoznanie - nie jest zdecydowany na wybór rozwiązania lub decyduje się na wariant dla niego niekorzystny. W takiej sytuacji urzędnik powinien sugerować najbardziej korzystne dla niego rozwiązanie.

Po załatwieniu sprawy następuje etap kończący kontakt klienta z urzędnikiem czyli zakończenie usługi. Urzędnik powinien dać wyraźnie do zrozumienia, że sprawa została zakończona, oraz że nie ma wobec klienta żadnych pytań i wymagań. Forma zakończenia procesu świadczenia usługi powinna pozostawiać u klienta dobre wrażenie zarówno o samej usłudze i sposobie jej realizacji jak też o osobie i instytucji, która była odpowiedzialna za usługę.

Opisane etapy świadczenia usługi administracyjnej mają wymiar modelowy, przez co ich wyodrębnienie ma charakter bardziej teoretyczny niż empiryczny. W rzeczywistości są one silnie ze sobą związane - brak jest między nimi wyraźnych granic, nie wszystkie występują za każdym razem. Przedstawienie tych etapów oddaje dynamikę komunikacji społecznej, jaka ma miejsce w procesie świadczenia usług administracyjnych. Ponadto uwidacznia się potrzeba zwrócenia uwagi na charakterystykę pracy urzędnika jako usługodawcy.

W celu zapewnienia jak najlepszego wrażenia, w trakcie procesu świadczenia usługi zadbać należy - poza właściwym podejściem urzędnika do klienta - o odpowiednie wyposażenie miejsca kontaktu oraz właściwą atmosferę. Tu istotną rolę odgrywają tak zwane czynniki pośrednie. Zaliczyć do nich należy:

- system komunikacji
- procedury administracyjne
- czynniki niewerbalne.

System komunikacji powinien być dostosowany do charakteru usług oraz możliwości percepcyjnych klientów. Właściwie przekazana informacja o usłudze (co, jak i gdzie załatwić) podnosi jej jakość. Wiąże się to z posiadaniem przez

personel pierwszego kontaktu odpowiedniej wiedzy merytorycznej. Pomocne w tym celu jest również wykorzystanie co najmniej kilku kanałów komunikacji (media, tablice ogłoszeń, katalogi usług, internet, itp.). Duże znaczenie ma sama informacja, która powinna być zrozumiała, w całości wyjaśniać sposób załatwienia sprawy, dostosowana do możliwości percepcyjnych klienta. Do systemu komunikacji zaliczyć też należy właściwe rozmieszczenie i oznaczenie pomieszczeń i biur, w których są obsługiwani klienci.

Elementem pośrednio wpływającym na wysoką jakość usługi administracyjnej są procedury administracyjne. Odnoszą się one do uwarunkowań prawnych i organizacyjnych, które określają sposób realizacji usługi. W związku z tym, że regulacje prawne określone zostają odgórnie, urząd, a tym samym urzędnik, nie ma wpływu na ich adekwatność do istniejących warunków społecznych. Powoduje to często niepotrzebny rozrost procedur administracyjnych. Obszarem, w którym urząd ma możliwość usprawnienia procesu świadczenia usługi jest właściwa organizacja. W tym wymiarze ważne jest ułożenie według logicznej kolejności występujących po sobie czynności w procesie świadczenia usługi. Dzięki temu uniknie się zbędnych kosztów, niepotrzebnej straty czasu oraz zbytecznego zaangażowania klienta.

W zakresie oddziaływania społecznego, poza interakcją między urzędnikiem i klientem, ważną rolę w procesie świadczenia usługi odgrywają czynniki niewerbalne. Nie dotyczą one w tym przypadku osoby urzędnika lecz otoczenia, w którym świadczenie usługi ma miejsce. Najczęściej do bezpośredniego kontaktu klienta z urzędnikiem dochodzi w biurze. Pomieszczenie to powinno cechować się odpowiednią architekturą, stwarzającą poczucie bezpieczeństwa, spokoju i zaufania. Poza niezbędnym wyposażeniem techniczno-biurowym ważną rolę powinny odgrywać elementy tworzące właściwy, przyjazny dla klienta nastrój (kolorystyka, rozmieszczenie mebli i urządzeń, miejsce dla klienta, oświetlenie, estetyka biurka, itp.). Uwagę należy zwrócić również na poczekalnię, czyli miejsce, w którym klient czeka

na załatwienie swojej sprawy. Często z uwagi na charakter usług oraz potencjał kadrowy, klienci więcej czasu spędzają w poczekalni niż w biurze podczas załatwiania sprawy. Pomieszczenie, w którym klienci czekają na swoją kolejkę również powinno być odpowiednio wyposażone. Poza miejscami do siedzenia powinna znajdować się w nim tablica lub gablota, w której umieszczone są niezbędne informacje wyjaśniające sposób załatwienia spraw, wzory dotyczące sposobu wypełnienia formularzy, itp. Nowoczesnym rozwiązaniem są elektroniczne tablice, wyposażone w ekran dotykowy oraz odpowiednie oprogramowanie, za pomocą którego klient może uzyskać wszelkie niezbędne do załatwienia sprawy informacje. W celu uprzyjemnienia pobytu w urzędzie poczekalnię wyposażać można - w zależności od warunków architektonicznych - w czasopisma, telewizję, radio. Elementy te w związku z tym, że pochłaniają uwagę klienta sprawiają, że czas oczekiwania na załatwienie usługi staje się przyjemniejszy i pozornie krótszy.

Opisane etapy świadczenia usług administracyjnych oraz związane z nimi czynniki wskazują na złożoność tego procesu społecznego. Warto zwrócić uwagę na fakt, że proces świadczenia usługi administracyjnej rozpoczyna się już w momencie wejścia klienta do urzędu, a kończy się dopiero z chwilą opuszczenia przez niego urzędu. Ponadto jest to proces złożony z wielu etapów i elementów wzajemnie ze sobą powiązanych. Uzyskanie wysokiej jakości usługi administracyjnej świadczonej przez urząd możliwe jest poprzez profesjonalne podejście do wszystkich etapów i elementów.

Urzędnik i klient jako aktorzy społeczni w procesie świadczenia usługi administracyjnej

Każda instytucja świadcząca usługi musi posiadać odpowiednią strukturę i organizację, aby mogła realizować swoje zadania właściwie. Najbardziej typowe dla tego typu instytucji jest wyodrębnienie w jej strukturze dwóch obszarów - zewnętrznego i wewnętrznego. Wyodrębnienie tych elementów w strukturze urzędu następuje na podstawie kryte-

rium kontaktu z klientem. Do działu zewnętrznego zaliczymy tych pracowników, którzy bez względu na zajmowane miejsce w strukturze organizacyjnej są odpowiedzialni za bezpośredni kontakt z klientem. Natomiast do działu wewnętrznego zaliczymy tych pracowników, którzy pośrednio wspierają proces świadczenia usługi. Pomimo tego, iż wizerunek urzędu budowany jest najczęściej poprzez kontakt z personelem pierwszej linii (zewnętrznym) nie można sądzić, że rola tak zwanego zaplecza staje się nieistotna. W obu przypadkach musi występować jeden cel - zorientowanie na klienta. Konieczna jest w tym względzie właściwa organizacja pracy, przepływu informacji oraz sprawny system zarządzania. Wizytówką urzędu stają się urzędnicy, którzy mają bezpośredni kontakt z klientem. Powoduje to, że środek ciężkości związany z kreowaniem społecznego wizerunku instytucji jaką jest urząd spoczywa na urzędniku. Od jego umiejętności, doświadczenia, wiedzy, a przede wszystkim predyspozycji zależy, czy klient wyjdzie z urzędu zadowolony czy nie. W tym obszarze konieczne jest odpowiednie wyselekcjonowanie, pod względem predyspozycji psychospołecznych, urzędników odpowiedzialnych za bezpośredni kontakt z klientem oraz ich właściwe i ciągłe szkolenie. Polityka personalna urzędu powinna być dostosowana do tych wymogów we wszystkich etapach kierowania systemem społecznym (planowanie zatrudnienia, rekrutacja, nabór, wdrażanie, szkolenie, ścieżki kariery, ocena, motywowanie)⁶.

Na etapie planowania zatrudnienia, rekrutacji i naboru istotna jest umiejętność wyszukania kandydatów, którzy sprostają wymaganiom związanym z obsługą klientów. Sama wiedza merytoryczna i doświadczenie na określonym stanowisku nie zawsze wystarczy. Bardzo ważne jest wyselekcjonowanie kandydata, który nie będzie miał trudności w kontakcie z klientem, dla którego częste relacje społeczne, nie zawsze przyjemne, nie spowodują frustracji, stresu lub innych zaburzeń psychospołecznych. Po etapie rekrutacji, istotne jest odpowiednie wpro-

wadzenie i zinternalizowanie nowego pracownika z kulturą pracy i wartościami jakie występują w urzędzie. Oprócz przyswojenia w tym celu różnorodnych przepisów wewnętrznych i zewnętrznych, bardzo pomocne jest przydzielenie doświadczonego pracownika (opiekuna, trenera, coacha), który poprowadzi i wdwoży nowego urzędnika w obszar nieformalnej organizacji urzędu. Na tym etapie ważne również jest rozpoczęcie szkolenia w zakresie profesjonalnej obsługi klienta. Szkolenie to powinno przebiegać dwuwymiarowo. Z jednej strony powinno dotyczyć wiedzy i umiejętności merytorycznych (przepisy, procedury, zakres obowiązków, uprawnień, itp.), z drugiej strony powinien dotyczyć umiejętności poprawnej komunikacji z klientem. W dalszym okresie pracy urzędnika, po zakończeniu etapu wdrażania i szkolenia podstawowego, istotne jest objęcie go systemem oceny i motywacji.

Biorąc pod uwagę kontakt klienta z urzędnikiem jako szczególny rodzaj interakcji społecznej, można powiedzieć o istnieniu społecznego wyobrażenia roli urzędnika i klienta (interesanta). W tym zakresie społeczne wyobrażenie roli urzędnika, szczególnie w naszych warunkach często nacechowane jest dużym potencjałem emocjonalnym, posiadającym jednocześnie negatywne zabarwienie. Składa się na to, kilka cech związanych z potoczną charakterystyką administracji. Z uwagi na to, iż urząd jest instytucją, która stanowi własność szerszej zbiorowości (społeczności lokalnej), ponadto jest przez tą społeczność utrzymywany (podatki) wywołuje to poczucie braku właściciela. Z racji tego dominuje założenie, że taka instytucja, w przeciwieństwie do podmiotów gospodarczych, z zasady funkcjonuje nieprawidłowo. Ta nieprawidłowość przejawia się głównie w procesie świadczenia usług administracyjnych w postaci opieszałości, niekompetencji, nadmiernej formalizacji, wytwarzania zbyt dużych kosztów, itp. Ponadto, jeżeli potrzeba korzystania z usługi najczęściej nie wynika z interesu samego klienta, lecz jest wynikiem odgórnych regulacji prawnych, rodzi wyobrażenie zbędności istnienia takiej instytucji w systemie lokalnym. Te wyobrażenia

6 A. Andrzejczak, *Zarządzanie zasobami ludzkimi*, Poznań 1998

społeczne przenoszone są na pracowników administracji lokalnej – urzędników samorządowych, jako reprezentantów tej instytucji.

Rozpatrując z kolei społeczne wyobrażenie roli klienta urzędu można wyodrębnić kilka istotnych cech. Z uwagi na to, że powszechna jest świadomość utrzymywania urzędników z „naszych podatków” wywołuje to poczucie dominacji klienta nad urzędnikiem. To poczucie dominacji dodatkowo jest wzmocnione założeniem, że praca urzędnika to służba oraz traktowaniem korzystania z usług administracyjnych jako konieczności umożliwiającej funkcjonowanie w społeczeństwie. Dodatkowo klient utwierdzany jest w takim przekonaniu poprzez oddziaływanie środków masowego przekazu, dla których wszelkie nieprawidłowe działania urzędu stanowią medialny temat, który na pewno dobrze się sprzeda.

Z drugiej strony w oczach urzędników dominuje odmienne wyobrażenie zarówno ich własnej roli jak i roli klienta. Wyobrażenie roli urzędnika uzależnione jest między innymi od warunków pracy, warunków bezpieczeństwa socjalnego oraz prestiżu społecznego. W przypadku warunków

pracy można powiedzieć, że w porównaniu z innymi obszarami rynku pracy są one dobre, zarówno pod względem ergonomicznym, lokalowo-technicznym oraz socjalno-bytowym. Sytuacja jest odmienna w przypadku bezpieczeństwa zawodowego. Powszechny jest pogląd, że praca w sektorze publicznym cechuje się stabilnością, trwałością oraz odpowiednim poziomem zabezpieczenia finansowego, w porównaniu do sektora rynkowego. Sytuacja taka dominowała w poprzednim systemie polityczno-gospodarczym. W chwili obecnej uległa gruntownej przemianie. Rzekomy prestiż

związany z piastowaniem urzędniczego stanowiska powoli się dezaktualizuje. Wpływa na to głównie niski poziom płac w porównaniu z innymi sektorami zatrudnienia. Ponadto pojawia się coraz większa niestabilność zatrudnienia szczególnie w przypadku kadry menedżerskiej. Dominująca jest zasada klucza partyjnego, wobec której istotność faktycznych umiejętności schodzi na plan dalszy. Powoduje to, że w wyniku zmiany opcji rządzącej zmianie ulega również personel kierowniczy. Często zmiana kadry zarządzającej utrudnia prawidłowy rozwój ścieżek kariery urzędników niższego szczebla, bowiem nowy przełożony nie posiada właściwego rozeznania co do faktycznych umiejętności swoich podwładnych.

Częstym argumentem programu wyborczego jest postulat obniżania kosztów funkcjonowania administracji

one zainteresowaniem. Z drugiej strony brak jest w Polsce na rynku szkoleniowym programów dostosowanych do uwarunkowań jakimi cechują się usługi publiczne. Dodać należy również, że rola urzędnika mocno rzutuje na sferę życia osobistego, determinując zachowanie szczególnie w otoczeniu społecznym. To, co przystoi (w społecznej ocenie) osobie zatrudnionej w firmie prywatnej, nie zawsze jest dobrze odbierane w zachowaniu urzędnika, który winien swoim postępowaniem podkreślać doniosłość instytucji, w której pracuje. Presja ta jest tym większa, im dana osoba jest bardziej społecznie identyfikowana z urzędem i zajmuje wyższe stanowisko.

Zakończenie

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania zauważyć można, że rosnące oczekiwania społeczne co do wysokiej jakości usług

wymuszają podjęcie odpowiednich działań mających na celu utrzymanie takiego poziomu świadczenia usług, z którego klienci będą zadowoleni. W celu osiągnięcia takiego rezultatu konieczne jest połączenie wspólnych wysiłków teoretyków i praktyków. Niezbędne staje się zatem prowadzenie badań empirycznych oraz interpretacji teoretycznych.

Biorąc pod uwagę kontakt klienta z urzędnikiem jako szczególny rodzaj interakcji społecznej, można powiedzieć o istnieniu społecznego wyobrażenia roli urzędnika i interesanta. W tym zakresie społeczne wyobrażenie roli urzędnika, szczególnie w naszych warunkach, często nacechowane jest dużym potencjałem emocjonalnym, posiadającym jednocześnie negatywne zabarwienie.

poprzez redukcje etatów. Rodzi to wśród pracowników poczucie zagrożenia i niepewności. Sukcesy zawodowe osiągnięte za kadencji poprzedniego przełożonego są często negatywnie odbierane przez nowe kierownictwo. Czynniki te skutecznie utrudniają możliwość realizowania idealnego wzoru urzędnika. Postulat jak najniższych kosztów związanych z działaniem urzędu zasadniczo wpływa również na wszelkie możliwości kształcenia urzędników w zakresie profesjonalnej obsługi klienta. Proces szkolenia w tym obszarze związany jest z nakładami finansowymi, co powoduje, że nie cieszą się

W centrum zainteresowania powinny znaleźć się przepisy, procedury, schematy, lecz ci, którzy stosują je na co dzień – urzędnicy. Klienci nie wystawiają opinii na temat urzędu na podstawie przepisów, kierują się przede wszystkim odczuciami jakie towarzyszyły im podczas kontaktu z urzędnikiem, tym, w jaki sposób ich potraktował. Powoduje to, że poznanie mechanizmów rządzących interakcją społeczną, w której głównymi aktorami są urzędnik i klient staje się potrzebne i zasadne.

Sławomir Wojciechowski
Kierownik USC w Nowej Soli

Rawicz
zawsze otwarty...

Adres USC

63-900 Rawicz, Rynek 1
tel. 0 65 545 23 88, faks: 0 65 546 41 67
e-mail: usc@rawicz.pl
www.rawicz.pl

Sala oczekowań

Rawicz

województwo wielkopolskie

kod terytorialny miasta 3022054

kod terytorialny gminy 3022053

liczba mieszkańców miasta 21000

liczba mieszkańców gminy 8550

powierzchnia miasta 133,6 km²

Rawicz to ponaddwudziestotysięczne miasto położone w południowo-zachodniej Wielkopolsce, na pograniczu województw wielkopolskiego i dolnośląskiego. Miasto i gmina znane są w całej Polsce z bogatych tradycji gospodarczych, których korzenie sięgają XVIII wieku. Są dynamicznym ośrodkiem przemysłu metalowego, motoryzacyjnego, budowlanego, odzieżowego, rolno-spożywczego, papierniczego oraz elektronicznego, w którym zaangażowany jest kapitał japoński, brytyjski, francuski i niemiecki.

Otwartość na nowe inicjatywy kapitału zarówno krajowego jak i zagranicznego sprawia, że miasto pręźnie się rozwija i zachęca do inwestycji. Czynniki te znacząco wpływają na sprawne i skonkretyzowane działania władz samorządowych w sferze pozyskiwania funduszy strukturalnych. Gmina Rawicz wyróżnia się spośród pozostałych chłonnym rynkiem pracy stymulowanym przez rozbudowaną sieć specjalistycznego szkolnictwa zawodowego. Charakteryzuje ją znaczący stopień determinacji mieszkańców w poszukiwaniu stałego miejsca zatrudnienia oraz oczekiwanie i otwartość społeczności na każdego inwestora. Warunki te stwarzają poczucie społecznej aprobaty oraz gwarantują dobrą atmosferę dla inwestowania. Niska stopa bezrobocia to kolejny atut, stawiający Rawicz w pozycji wielkopolskiego lidera.

Urząd Stanu Cywilnego oraz Pałac Ślubów mieszczą się w barokowym Ratuszu, zbudowanym w latach 1753-56 staraniem Katarzyny z Sapiechów Sapieżyny, wg projektu Leopolda Ostriza. Na piętrze Ratusza znajdują się pomieszczenia biurowe USC oraz Pałac Ślubów z salą dla oczekujących, salą ślubów i salą toastów.

Kierownikiem USC w Rawiczu jest Burmistrz Tadeusz Pawłowski, zastępcami kierownika są Maria Rejek i Beata Aszkiełowicz.

W urzędzie tym sporządza się przeciętnie w roku:

- 700 aktów urodzeń,
- 250 aktów małżeństw,
- 400 aktów zgonów,
- oraz około 5500 odpisów aktów stanu cywilnego.

Organizowane są również uroczystości pięćdziesięciolecia pożycia małżeńskiego dla około 60 par. Od roku 2004 USC został skomputeryzowany przy wykorzystaniu programu firmy PTH TECHNIKA z Gliwic. Urząd Miejski Gminy Rawicz, a tym samym USC, uzyskał w 2006 roku certyfikat zarządzania jakością ISO 9001-2001.

Sala ślubów

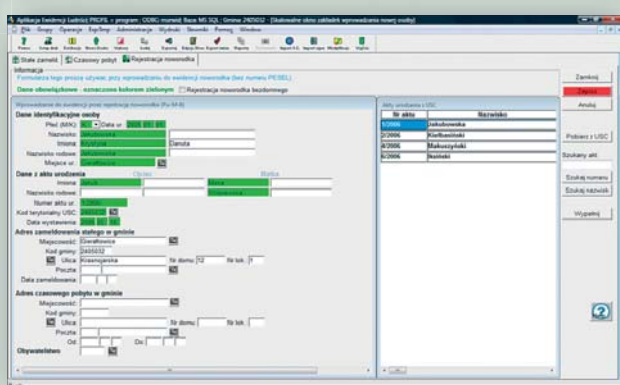

- Nowoczesne oprogramowanie
- Relacyjne bazy danych (SQL)
- Wzajemna integracja systemów

Oferowany przez PTH TECHNIKA pakiet programów PB_ewid + PB_USC stanowi zintegrowany system obsługi danych osobowych mieszkańców. Każdy z wymienionych programów użytkowany oddzielnie realizuje podstawowe funkcje użytkowe i spełnia wszystkie wymagania. Oba programy są zgodne z ustawami o aktach stanu cywilnego, ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz ustawą o ochronie danych osobowych.

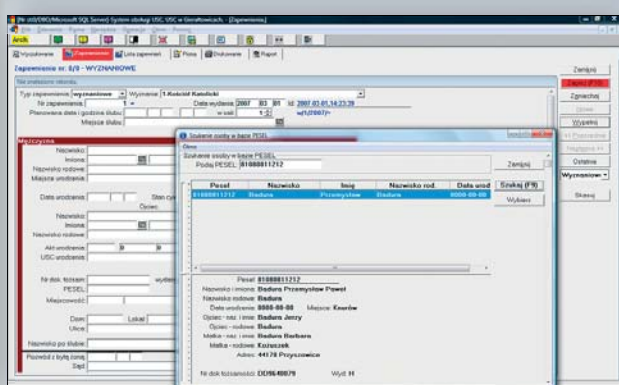
Współdziałanie obu programów polega na możliwości korzystania przez usc. z danych w ewidencji ludności w przypadku: rejestracji urodzenia, wpisywania zapewnień, rejestracji aktu małżeństwa oraz rejestracji zgonu.

Biurowo ewidencji ludności może pozyskać dane z usc. w przypadku: zameldowania noworodka, przysposobienia dziecka, zmiany imion i nazwisk, zmiany płci, zmiany stanu cywilnego, rejestracji zgonu, zmian danych i sprostowań w aktach urodzenia, małżeństwa i zgonu.

FUNKCJE PROGRAMU PB_ewid

- ✓ Wyszukiwanie osób wg wymaganych kryteriów
- ✓ Wprowadzenie do ewidencji nowej osoby
- ✓ Pełna obsługa bieżącej ewidencji ludności
- ✓ Zmiana zameldowania oraz wymeldowanie
- ✓ Zmiana imion i nazwisk
- ✓ Rejestracja i zmiana aktów urodzenia
- ✓ Zmiana stanu cywilnego – jednoczesna dla obu małżonków
- ✓ Rejestracja zgonu z jednoczesną zmianą stanu cywilnego małżonka
- ✓ Obsługa GUS - sprawozdania
- ✓ Rejestracja wymiany dokumentu tożsamości
- ✓ Prowadzenie rejestrów wyborczych, drukowanie list wyborczych
- ✓ Wymiana danych z PB_USC
- ✓ Drukowanie zawiadomień, zestawień i raportów
- ✓ Rejestracja udostępnienia danych osobowych
- ✓ Komunikacja z bazami CBD i TBD
- ✓ Drukowanie karty KOM
- ✓ Tworzenie bazy adresowej w gminie
- ✓ Rejestr osób poszukiwanych

FUNKCJE PROGRAMU PB_USC

- ✓ Wyszukiwanie aktów w komputerowym skorowidzu
- ✓ Rejestracja zdarzeń
- ✓ Wydawanie odpisów
- ✓ Wzmianki dodatkowe modyfikujące odpisy skrócone
- ✓ Przypiski i zawiadomienia, adnotacje
- ✓ Drukowanie odpisów skróconych na drukach wielojęzycznych
- ✓ Zaświadczenia o zdolności prawnej
- ✓ Obsługa GUS - karty statystyczne małżeństw
- ✓ Dziennik udostępnień danych osobowych
- ✓ Obsługa BEL - przekazywanie i pozyskiwanie danych do/z programów PESEL
- ✓ Redagowanie protokołów, decyzji i innych dokumentów
- ✓ Automatyczne adresowanie zawiadomień i kopert
- ✓ Słowniki podziału terytorialnego z adresami urzędów
- ✓ Prosta obsługa wydruków
- ✓ Rejestracja podań, obieg dokumentów

Oba programy rozszerzono o dodatkowe usługi sieciowe (WebServices) umożliwiające pobieranie danych z ewidencji ludności i przesyłanie ich do SOO w celu wypełnienia wniosku o wydanie dowodu osobistego oraz przeglądanie elektronicznych odpisów skróconych asc. w celu weryfikacji danych w tymże wniosku. Integracja może być rozszerzana na dowolne aplikacje dziedzinowe zainstalowane w urzędzie.

CENNIK	PB_ewid wer. 1.5.x	PB_USC wer. 6.35.x	Uwaga: ceny bez VAT!
Licencja podstawowa	1950,00 zł (promocja)	2750,00 zł	
Każde dodatkowe stanowisko	450,00 zł	450,00 zł	
Migracja danych archiwalnych z systemów innych producentów	900,00 zł	900,00 zł	
Wdrożenie (1 dzień/1 osoba)	500,00 zł + 50,00 zł za każde dodatkowe stanowisko + koszty dojazdu: 0,90 zł/km (w urzędach 1-stanowiskowych w cenie licencji + koszty dojazdu: 0,90 zł/km)		

Wymagania systemowe: Windows XP i wyższe, zalecana szybkość procesora - 2 GHz, zalecana pamięć operacyjna - 2 GB (minimum 512 MB), zalecana rozdzielczość ekranu 1280 x 768 (minimum 1024 x 768), drukarki igłowe dla usc. - zalecane 24 igłowe np. OKI 390 FB, bazy SQL - MS SQL, MySQL dla PB_ewid wer. 5, Oracle, Sybase.

Zamówienia i informacje: PTH „Technika” sp. z o.o., 44-102 Gliwice, ul. Toszecka 2
 tel. 032 338 38 58, 032 338 38 76, faks (032) 338-38-45 www.technika.gliwice.pl, www.usc.pl, e-mail: pth@technika.gliwice.pl